

ORSA KOMMUN ÅRSREDOVISNING 2010

Hit gick skattepengarna 2010

100 kr i skatt till Orsa kommun fördelades så här

2010	2009	
29,57 kr	29,16 kr	1. Äldre- och handikappomsorg
21,27 kr	21,46 kr	2. Grundskola och fritidsverksamhet
10,98 kr	12,06 kr	3. Gymnasieskola
7,49 kr	7,59 kr	4. Förskola
5,02 kr	4,55 kr	5. Stödfunktioner, adm, utvecklingsmedel mm
3,59 kr	3,61 kr	6. Individ- och familjeomsorg
3,20 kr	2,97 kr	7. Pensioner
2,31 kr	2,31 kr	8. Fritidsverksamhet
2,25 kr	2,08 kr	9. Försörjningsstöd
2,15 kr	2,28 kr	10. Väghållning
1,78 kr	1,75 kr	11. Kulturverksamhet och bibliotek
1,60 kr	2,23 kr	12. Årets resultat
1,33 kr	1,40 kr	13. Räddningstjänst
1,32 kr	1,33 kr	14. Vuxenutbildning
1,04 kr	0,78 kr	15. Musikskolan
0,94 kr	-0,99 kr	16. Övrigt
0,82 kr	0,66 kr	17. Näringslivsåtgärder
0,73 kr	0,79 kr	18. Kollektivtrafik
0,73 kr	1,01 kr	19. Arbetsmarknadsåtgärder
0,72 kr	0,68 kr	20. Byggnadsnämndsverksamhet
0,65 kr	0,68 kr	21. Turism
0,36 kr	0,28 kr	22. Föreningsbidrag
0,33 kr	0,40 kr	23. Miljö- och hälsoskydd
0,26 kr	0,62 kr	24. Räntekostnader
-0,06 kr	-0,00 kr	25. Integration
-0,13 kr	-0,16 kr	26. Avfall
-0,27 kr	0,47 kr	27. Vatten o avlopp
100,00 kr	100,00 kr	

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27

Årsredovisning 2010

Hit gick skattepengarna 2010	2
Ekonomi och verksamhet hänger ihop	5
Orsa kommuns värdegrund och vision	6
Orsa kommuns övergripande mål	7
Så långt har vi nått mot målen	8
Förvaltningsberättelse	10
Välfärdsbokslut	18
Personalekonomisk redovisning	19
Kommunfullmäktige	22
Revisionen	23
Kommunstyrelsen	24
Tekniska nämnden	28
Barn- och utbildningsnämnden	30
Socialnämnden	34
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	37
Byggnadsnämnden	40
Drift- och investeringsredovisning	42
Resultaträkning	43
Balansräkning	45
Kassaflödesanalys	48
Sammanställd redovisning - koncernredovisning	49
Redovisningsmodell	57
Redovisningsprinciper	58
Orsa kommuns organisation	59
Ordlista	60
Revisionsberättelse	61

EKONOMI OCH VERKSAMHET HÄNGER IHOP

Vilka verksamheter vi har i kommunen, vad de ska göra och hur de ska bedrivas hänger alltid ihop med vilken ekonomi vi har. Ekonomin är en av förutsättningarna när vi politiker ska ta beslut. Vi kan inte kräva saker av verksamheterna och personalen som det inte finns pengar till. Det jag kan sakna ibland är att vända perspektivet och titta på vad vi kan göra för de pengar vi har. Vi pratar ofta om allt vi inte kan göra för att pengarna inte räcker, men inte lika ofta om vi kan göra saker på ett annat sätt med de pengar vi har. Det perspektivet måste in mer framöver med tanke på att kommunernas ekonomi åren framöver inte kommer att ge några stora ökningar på intäktssidan.

Under 2010 fortsatte arbetet med att implementera de mål som kommunfullmäktige beslutat om och vi har kommit en bit på väg i det arbetet. Det återstår fortfarande en hel del arbete innan vi har nått hela vägen med arbetet ute på varje enskild arbetsplats och det är först då vi kan säga att vi kan nå målen. En del av målen har redan lett till konkreta aktiviteter såsom Vårdskapsutbildningen.

Under 2010 genomfördes också omorganisationerna för de gemensamma verksamheter vi nu har med Mora och Älvdalen. Vi har nu gemensamt lönekontor, gemensam IT-enhet, gemensam myndighetsutövning inom socialtjänsten, gemensamt bolag för vatten, avlopp och renhållning och gemensam gymnasienämnd med Mora och Älvdalen. Naturligtvis skapar dessa omorganisationer och sammanslagningar av verksamheter en del turbulens och det gäller för oss alla att ha förståelse för den processen och att det tar ett tag att hitta formerna. Förutom denna samverkan har vi nu också ett gemensamt stadsarkitektkontor med Mora, en gemensam Miljö- och hälsoskydds nämnd med Mora och alla våra fastigheter och personal inom fastighetsområdet har samlats i Orsa Lokaler AB.

Ekonomiskt nådde vi nästan målen för 2010. Vi fick mer intäkter än vi räknat med när vi la budgeten, samtidigt som verksamheterna totalt inte klarade att hålla sig inom budgeten. Här är det framförallt socialnämnden som dragit över med mer än 5 miljoner och så här i efterhand kan vi se att vi la en för liten budget där. De har fått utökat med 5 miljoner i år, men det kommer ändå att krävas en hel del arbete bland annat med att minska försörjningsstödet. Här handlar det om att arbeta med aktivitet för de som har försörjningsstöd för att de ska komma vidare till arbete och egen försörjning.

Sedan år 2000 har vi politiskt haft en överenskommelse mellan partierna som kallats för "Orsamanifestet". Den överenskommelsen har lagt grunden för ett gott politiskt klimat i kommunen. Även om vi inte alltid tycker lika, eftersom vi är olika politiska partier, så har vi behandlat varandra med respekt och respekterat fattade beslut vare sig det blivit som vi ville eller inte. Politiskt har vi nu kommit överens om att inte förnya detta eftersom allt som stod där finns med i kommunens värdegrund, vision och mål. Alla partier i kommunfullmäktige har ställt sig bakom att vi ska arbeta utifrån det som står i visionen, värdegrunden och målen och i och med det har vi tryggt fortsättningen av "Orsamanifestet" och min förhoppning är att detta leder till ett fortsatt konstruktivt och respektfullt politiskt klimat i kommunen!

Marie Olsson, kommunalråd

Orsa kommuns värdegrund

I vår kommun värnar vi de mänskliga rättigheterna och barns och ungdomars speciella rättigheter. Det innebär att alla i kommunen bemöter andra med öppenhet, respekt och medkänsla. Det innebär att vi tar våra medmänniskor på ett sådant allvar att de känner sig delaktiga i arbetet med att göra kommunens olika verksamheter bättre.

Vår ekonomi och våra naturresurser är vi rädda om. Därför ska vi handskas varsamt med de medel och resurser vi har och se till så att kommunen utvecklas i en för naturen hållbar riktning. En av våra största resurser är vår personal.

Vi är också medvetna om att kommunens verksamheter är beroende av varandra för att fungera. Det behövs kompetens, helhetssyn, ansvarstagande och initiativrikedom för att få de olika verksamheterna att dra åt samma håll.

Vi sätter medborgarna först och vår uppgift är att göra deras vardag så enkel som möjligt. Med enkelhet menar vi ett gott bemötande och vara till hjälp så att den enskilde känner sig respekterad och nöjd, även om man inte alltid får som man vill.

Orsa kommun är inte en ensam ö i världen och välkomnar därför samverkan med många olika aktörer på många olika sätt.

Orsa kommuns vision

I framtidskikaren är Orsa en kommun där folk trivs och vill bo kvar. Den goda Orsaandan sprider sig och ger oss ett så gott rykte att folk gärna flyttar hit.

Eftersom vård, skola och omsorg och annan samhällsservice håller hög klass känns det tryggt att använda den, både för oss som bor här och för våra besökare. Orsa är känt för en god livsmiljö och för att vi tar hand om varandra och våra besökare på ett trevligt och öppet sätt.

Kommunen är dessutom en spännande kommun, vi gillar fantasiförmåga och utmärker oss gärna med humor och en gnutta galenskap. Detta tillsammans med ett tydligt och rakt ledarskap gör att kommunen och inte minst vårt näringsliv utvecklas och mår bra.

Vi är kända som ett av landets ledande träcentrum och vår besöksnäring ger intäkter som gör att vi kan satsa mer på välfärd och tillväxt.

Eftersom världen förändras gör Orsa kommun det också. Vi ser det nya som en utmaning och en möjlighet.

Orsa kommuns övergripande mål

Livskvalitet

Med livskvalitet menar vi det som får oss att må bra, känna oss trygga och delaktiga i vår kommun. Målområdet Livskvalitet har delats upp i områdena Fritid, Delaktighet, Miljö och för vart och ett av dessa har kommunövergripande mål satts. Generellt kan sägas kommunen kommer att satsa på barn och ungdom i första hand, men även medborgarnas och de anställdas delaktighet är områden som lyfts fram.

God ekonomisk hushållning

Vi handskas med kommunmedborgarnas pengar. Pengarna ska arbeta för deras bästa. Detta kräver en noggrann och effektiv förvaltning och användning av kommunens pengar. Vi ser dessa som ett verktyg för att kunna skapa en bra kommun att leva i.

Delområdena är realistisk budget, värdesäkring av kapital och välplanerade investeringar. I samband med arbetet med detta mål har budgetprocessen lagts om.

Samhällsservice

Med samhällsservice avser vi kommunens kärnverksamheter och de aktiviteter som är förutsättningar för att vi ska kunna utveckla kommunen.

Tjänstegarantier, kvalitet i vård och omsorg, kvalitet i utbildningen, Infrastruktur och boende är delområdena. Tanken är att varje verksamhet ska kunna garantera en viss servicenivå - och att de garantierna ska tas fram tillsammans med dem som använder våra tjänster, så att vi garanterar sådant som verkligen är viktigt för dem vi är till för.

Tillväxt

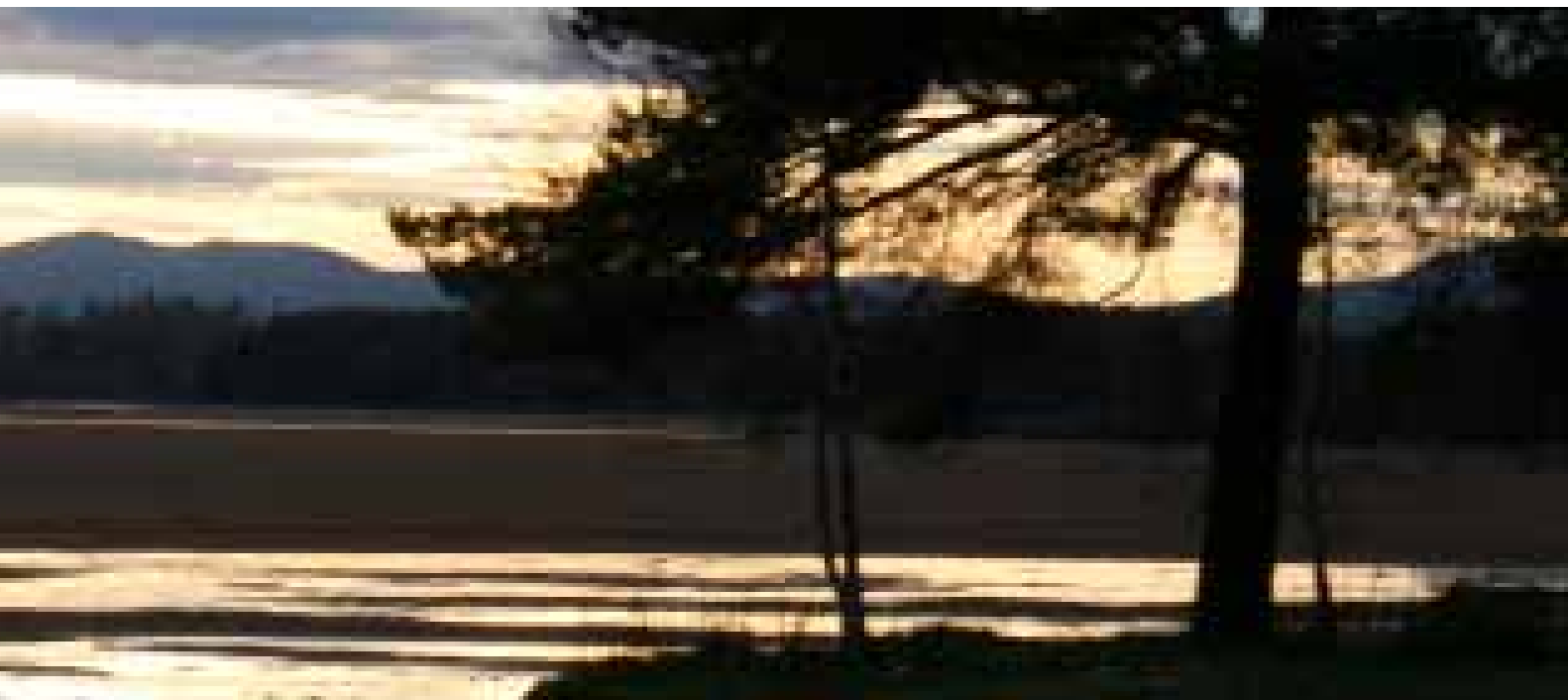
Orsa kommun måste ha en rimlig tillväxt för att kunna säkerställa välfärden.

Delområden är näringsliv, befolkningsutveckling och arbetsmarknad.

Orsaandan

Vi ska föra vår kommun framåt i en anda av öppenhet och respekt, allas delaktighet och trygghet, kryddad med fantasi och humor. Det ska vara enkelt att ha med Orsa kommun att göra, även när inte allt går som man vill.

Delområden - och nyckelord - inom Orsaandan är ledarskap och medarbetarskap.

Så långt har vi nått på vägen mot de kommunövergripande målen

Livskvalitet

Område är uppdelat i tre underrubriker, Fritid, delaktighet och miljö.

Under rubriken Fritid har målet att hälften av kommunens stöd till föreningar ska gå till ungdomssatsningar uppnåtts. Arbetet med att utveckla kultur i skola och barnomsorg har inletts. Bl a öronmärks en del av kulturförvaltningens pengar till skolan. Resultatet kan dock mätas först 2011. Projektet Kultur och hälsa för äldre har etablerats som arbetssätt med en stor del volontärer aktiva. Även här mäts det upplevda resultatet under 2011. Kommunens målsättning att i första hand stödja föreningarnas aktiviteter, istället för att sköta dem själva, har lett till ett antal avtal, varav flera med inriktning på barn- och ungdom. Även här ser vi mätbara resultat först under 2011.

Hur medborgarna och medarbetarna uppfattar delaktigheten i kommunen mäts under 2011 i den sk AHA-undersökningen (AHA står för arbete och hälsa) och i Statistiska centralbyråns nöjd medborgarindex. På grund av de stora omorganisationerna inom kommunen kan vi, baserat på tidigare erfarenheter, förvänta oss något försämrade siffror. Ett antal medborgardialoger har genomförts, bland annat rörande delar av översiktsplanen och arbetet med att införa tjänstegarantier har inletts.

Inom underrubriken Miljö har folkhälsorådet identifierat två områden där extra satsningar behöver göras, trygga och goda uppväxtvillkor för barn och ungdomar och ökad fysisk aktivitet. Ett nyckeltal som har förbättrats under

året är andelen behöriga till gymnasieskolan. Övriga nyckeltal, vilka följer folkhälsorådets nyckeltal, har ännu inte redovisats och någon ordentlig jämförelse kan vi inte räkna med förrän nästa års verksamhetsberättelse.

En prioritering av kommunens åtaganden i Energiintelligenta Dalarna har tagits fram och ligger till grund för planeringen för 2011.

Arbetet med översiktsplanen pågår och kommer att vara färdig 2012 enligt plan.

God ekonomisk hushållning

Området har tre underrubriker, realistisk budget, värdesäkring av kapital och välplanerade investeringar.

Kommunens budget höll i sin helhet, men vissa förvaltningar har fortfarande problem. Ett omfattande arbete pågår dock för att styra även de verksamheterna mot en realistisk budget.

Investeringsbudgeten påverkas av den förändrade fastighetsförvaltningen. 2010 blir därför svårbedömt, även om vi ser att investeringsbudgeten inte utnyttjats fullt ut – i likhet med tidigare år.

Samhällsservice

Kvalitet i vård och omsorg, kvalitet i utbildning, infrastruktur, boende och tjänstegarantier är delområdena under detta målområde. Vad gäller kvalitet i vård och omsorg samt kvalitet i utbildning ska vi mäta oss mot likvärdiga kommuner i Sveriges kommuner och landstings kommunanalys WebOr, vilken nu omarbetats till

Kolada. Den nya likvärdighetsanalysen i Kolada är tyvärr inte klar än, varför det finns risk att jämförelsetalen kan slå fel mot kommande år.

I kommunens kvalitet i korthet 2010 låg vi på medel i landet vad det gällde hur nöjda brukarna var med sitt särskilda boende. Vad gäller kvalitet i utbildningen vet vi att vi har en tuff väg framför oss. Inte heller här är den senaste statistiken färdig, men en liten ljusglimt är att andelen behöriga till gymnasiet ökat, även om vi ännu ligger under medelvärdet (84,7% mot medelvärdet 87,8%)

Infrastrukturutvecklingen mäts vid Statistiska centralbyråns undersökning i maj 2011. Arbetet med att ta fram en bostadsförsörjningsplan har inletts, liksom arbetet med att ta fram tjänstegarantier.

Tillväxt

Näringslivsutveckling, befolkningsutveckling och arbetsmarknad är delområdena i målområdet.

Vi har tappat något vad gäller allmänhetens attityder till företagande i Svenskt Näringslivs undersökning. Målsättningen är att ligga bland de hundra främsta kommunerna, och vi ligger idag på rankingplats 140, vilket tål att analyseras. Däremot når vi våra mål vad gäller kommunalpolitikernas och tjänstemännens attityder till företagande. I det förstnämnda fallet ligger vi på topp 50 och i det senare bland de 15 främsta kommunerna.

Befolkningsutvecklingen har heller inte vänt, även om den negativa kurvan stannat upp något. Här pågår flera insatser för att ändra på trenden, vilket framgår av verksamhetsberättelserna.

Arbetslösheten har ökat under 2010. Vid årsskiftet var 211 personer öppet arbetslösa i Orsa Kommun, mot 184 året innan. Det motsvarar 4,9 % av den arbetsföra befolkningen. Av dessa var 24 personer långtidsarbetslösa, vilket däremot är en minskning från året innan.

Orsaandan

Målet handlar om ledarskap och medarbetarskap.

De politiska partiernas eget mål att förnya Orsamanifestet under 2010 uppfylldes, fast inte på det sätt som man kanske tänkt sig. Partierna konstaterade i enighet att andemeningen i manifestet från 2000 återspeglas i kommunens vision och värdegrund, vilka beslutats i full enighet. Därmed har Orsamanifestet spelat ut sin unika roll och blivit en del av ordinarie verksamhet.

Såväl en ledarskapspolicy som medarbetarpolicy togs fram under 2010, vilket också var målet. Hur vi lyckas med att genomföra respektive policy kommer att speglas i AHA-enkäten under 2011.

Förvaltningarnas mål och bidrag till att uppnå de kommunövergripande målen redovisas under respektive verksamhet.

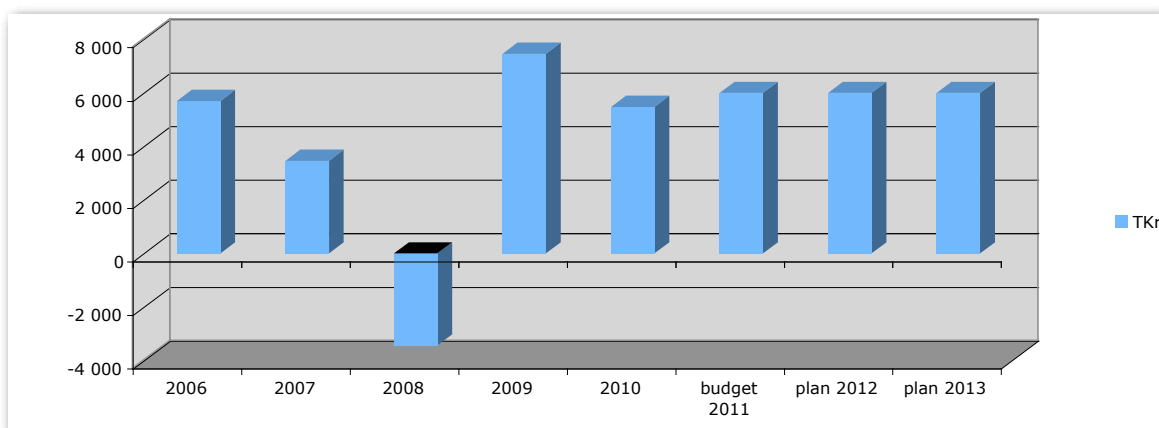
Förvaltningsberättelse

Årets resultat

Kommunen: Årets verksamhet uppvisar ett resultat på 5,5 (7,5) mkr eller 0,6 mkr sämre än budgeterat. Siffror inom parentes avser år 2009.

Resultatutvecklingen 2006-2013:

Diagram 1

Verksamhetens nettokostnader ökade under 2010 med 10,8 mkr vilket kan jämföras med att nettokostnaderna under 2009 endast ökade med 1,0 mkr.

Av ökningen är 5,4 mkr direkt hänförligt till nämndernas verksamheter. Resterande ökning beror på kostnader hänförliga till finansförvaltning och här kan nämnas att intäkter avseende återbetalning från AFA (avtalsförsäkringar) var ca 1,4 mkr lägre än 2009 och att pensionskostnaderna var ca 2,2 mkr högre.

Det är viktigt att komma ihåg att VA-verksamheten (Vatten och avfall) överfördes till bolag vid halvårsskiftet, vilket gör att verksamhetens intäkter och avskrivningar minskar. Vidare har det en återhållande effekt på ökningen av verksamhetens kostnader.

Skatteintäkter, statsbidrag och finansnetto ökade med 8,8 mkr, jämfört med 11,9 mkr 2009.

Ökningen av skatteintäkterna beror huvudsakligen på det tillfälliga konjunkturstödet, 6,8 mkr, 2010. När det gäller finansnettot som

förbättrats med 1,6 mkr så beror det dels på ränteintäkter i samband med överföringen av VA verksamheten men än mer på lägre låneräntor och de amorteringar som skett under året.

Kommunens resultat har de senaste fem åren varierat mellan plus 7,5 mkr och minus 3,4 mkr – se diagram 1. Det är emellertid viktigt att resultatet ställs i relation till vad invånarna faktiskt har fått för pengarna. Förutom sammanställningen "Hit gick skattepengarna 2010" i inledningen av årsredovisningen så redogör nämnderna i sina verksamhetsberättelser för hur man lyckats uppfylla sina mål både vad gäller verksamhet och ekonomi.

Kommunens finansförvaltning

Kommunens finansförvaltning tillförde 342,4 (339,0) mkr år 2010. Dessa medel förbrukades enligt följande:

	Belopp i Mkr		Budgetavvikelse % av medlen			
	2010	2009	2010	2009	2010	2009
Kommunfullmäktige	2,3	2,0	-0,2	0,0	0,7	0,6
Kommunstyrelsen	41,0	38,1	0,0	2,5	12,0	11,2
Tekniska nämnden	19,0	19,5	-0,8	-0,9	5,5	5,8
Barn och utbildningsnämnden	150,2	151,5	0,2	1,5	43,9	44,7
Socialnämnden	120,5	116,6	-5,7	-3,7	35,2	34,4
Miljö och hälsoskyddsnämnden	1,2	1,4	0,3	0,0	0,3	0,4
Byggnadsnämnden	2,7	2,4	0,1	0,0	0,8	0,7
Delsumma	336,9	331,5	-6,1	-0,6	98,4	97,8
Årets resultat	5,5	7,5			1,6	2,2
Summa	342,4	339,0			100,0	100,0

Totalt hade kommunfullmäktige anslagit 330,8 (330,9) mkr för nämndernas verksamheter 2010. Utfallet blev att nämnderna förbrukade 336,9 (331,5) mkr, alltså ett överskridande på -6,1 (-0,6) mkr. Samtidigt hade finansförvaltningen ett överskott på 5,5 (0,9) mkr, så totalt blev resultatet 0,6 mkr sämre än budget.

Budgetavvikelser

Under kommunfullmäktige som totalt sett redovisar ett underskott på -0,2 mkr så är det verksamheterna God man och förvaltare samt Valnämnden som står för merparten av underskotten och de beror på ökat antal ärenden samt underbudgetering.

Kommunstyrelsens verksamheter redovisar i stort sett ett +/0 resultat jämfört med budget. I nettoresultatet ligger dock både större överskott och större underskott på olika verksamheter. Störst underskott redovisas för medel till kommunstyrelsens förfogande som redovisar ett underskott som främst beror på obudgeterad underskottstäckning för Orsa Lokaler AB samt bidrag till Orsa Skattunge hembygdsförening. Samtidigt visar markverksamheten ett överskott vilket har att göra med resultat effekt i samband med den så kallade "sockenmännenaffären", som kort beskrivet innebar markbyten mellan kommunen och sockenmännen. Resultateffekten beror på väldigt låga bokförda värden på den mark som kommunen överlät.

Tekniska nämndens underskott uppgick till -0,8 mkr där fastighetsförvaltningen hade ett stort underskott. Detta beror på höga uppvärmningskostnader och fastighetsskötsel vilka beror på sträng kyla och snörik vinter.

Gator och vägar visar ett underskott vilket delvis beror på att snöröjningen blivit dyrare än budgeterat men ännu mer på grund av underskott i verksamheten offentlig belysning.

Även fritidssidan redovisar ett underskott där en stor del beror på snö och kyla.

Att det totala underskottet hamnar på "bara" -0,8 mkr för tekniska nämndens verksamheter, beror till största del på att VA-renhållning visar ett stort samlat överkott. Detta beror till stor del på att då denna verksamhet fördes över till bolag så har kommunen "tagit betalt" för det ackumulerade underskott denna verksamhet tidigare visat i kommunen. Orsaken är att denna verksamhet inte skall finansieras via skatter (utan via avgifter) och därmed påverka resurserna för kommunens övriga verksamheter.

Barn- och utbildningsnämnden visar ett samlat överskott på 0,2 mkr. För- och grundskola redovisar underskott medan arbetsmarknadsenheten redovisar överskott. Vidare så redovisar centrala medel under barn- och utbildningschefen ett överskott och detta överskott är att se som en buffert som sannolikt delvis borde fördelats ut på t. ex för- och grundskolan.

Socialnämndens underskott på -5,7 mkr avser huvudsakligen äldre- och handikappomsorgen. Även individ- och familjeomsorgen har överskridit sin budget och här gäller det främst insatser för vuxna. Insatser för barn- och ungdom visar däremot ett överskott. Förutom dessa två verksamheter under individ- och familjeomsorgen kan nämnas att ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd) kostade mer än beräknat.

Slutligen kan nämnas ett projekt som lades i malpåse. Särskilda omsorgen och LSS har båda överskridit sin budget. Att det sammanlagda underskottet ändå stannade på -5,7 mkr beror på att förvaltningen centralt lagt en "buffert" under verksamheten administration som lämnade ett stort överskott.

Hanteringen av de buffertar som ligger under både Barn- och utbildningsnämnden och Socialnämnden skall nu ändras då det visat sig att budgeten många gånger inte följt med då man inom nämnderna tagit beslut om utökningar inom vissa verksamhetsområden. Det skall naturligtvis vara så att budgeten och kostnaden skall följa varandra.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnar ett överskott på +0,4 mkr, fördelat på merparten av förvaltningens verksamheter med det största överskottet inom verksamheten livsmedel. Orsaken är ökade timavgifter samt att förvaltningen fick föra med sig medel från 2009 då man inte hann med den livsmedelstillsyn som avgifterna skulle finansiera.

Byggnadsnämnden Vissa verksamheter visar överskott och andra underskott. Bygglovsintäkterna blev till exempel större än budgeterat och kostnaderna för bostadsanpassning blev högre än budgeterat.

Om orsakerna till budgetavvikelse hos nämnderna kan man läsa mer om i deras verksamhetsberättelser och i deras respektive ekonomiska översikt framgår beloppsavvikelse på en mer detaljerad nivå.

Finansförvaltningen lämnade ett överskott på totalt 5,5 mkr. Merparten 4,5 mkr beror på högre skatteintäkter än budgeterat, vilket i sin tur beror på en förbättrad konjunktur. I övrigt var det både underskott och överskott på olika verksamheter i finansförvaltningen. En post som bör nämnas är att vårt deläggande i Oreälvens Kraft AB, som visar ett överskott jämfört med budget på 0,9 mkr. Totalt sett gav vårt deläggande en nettointäkt på 2,7 mkr under 2010.

Årets resultat i procent av skatte- och bidragsintäkter uppgick till 1,6 % (2,2 %). Lägst 2,0 % brukar anges som ett lämpligt mål för en sund ekonomi. Även om det varit önskvärt att även Orsa kommun hade nått denna procentsats 2010, så har vi i våra ekonomiska mål ett något annorlunda angreppssätt för vad som är en sund ekonomi hos oss. I

våra ekonomiska mål talar vi om att vi skall värdesäkra det egna kapitalet. Vi tar då hänsyn till inflationen och vi kan konstatera att med den låga inflation som rådde under 2010 så klarade vi vårt mål då det egna kapitalet ökade med 4,0 % och inflationen (enligt KPI) uppgick till 1,3 %.

Dock måste man komma ihåg att enligt den kommunala redovisningslagen får samtliga intjänade pensionsåtaganden inte belasta resultatet vilket innebär att kostnader skjuts på framtiden. Nu råkade det vara så att på grund av en negativ basbeloppsberäkning och den så kallade "bromsen" i pensionssystemet så minskade faktiskt våra åtaganden tillfälligt under 2010. Detta är dock en tillfällig effekt och till 2011 är prognosen att de åtaganden vi inte får bokföra återigen ökar med ca 4,5 mkr.

Under 2010 har 4,0 mkr öronmärkts för intjänade pensionsåtaganden.

Koncernen

Delar av kommunens verksamhet drivs i annan företagsform. Kommunkoncernen består förutom av Orsa kommun av Orsabostäder AB som ägs till 100% och det dotterbolag som Orsabostäder i sin tur äger till 100%, Orsa Lokaler AB samt av Orsa Vatten & Avfall AB som ägs till 100%.

Efter diverse nyemissioner i Orsa Grönklitt AB så är kommunens ägarandel idag ca 17% och från och med 2008 så konsolideras inte längre det bolaget i kommunens sammanställda redovisning. Kommunens ägarandel kommer att minska ytterligare under 2011.

Orsabostäder AB (och Orsa Lokaler AB) redovisar en omsättning på 47 566 tkr och ett resultat efter finansnetto på 580 tkr. Orsa Vatten & Avfall visar en omsättning på 12 280 tkr och ett resultat efter finansnetto på 0,5 tkr.

Då Orsa Grönklitt AB inte längre konsolideras i den sammanställda redovisningen har vi inte längre begärt in redovisning för bolagets kalenderår (bolaget har brutet räkenskapsår september- augusti) men av deras årsredovisning per 2010-08-31 framgår att omsättningen ökade med 4,5% till 90 242 tkr och resultat efter finansiella poster minskade med 66% till 2 493 tkr jämfört med föregående räkenskapsår.

Läs mer om koncernen på sidorna 49-56

Särskilda händelser

I respektive nämnds verksamhetsberättelser nämns mycket om vad som hänt under det senaste året. Om man skall nämna några händelser som förmodligen har störst direkt inverkan på arbetet och vår framtida ekonomiska situation så är det samverkan med Mora och Älvdalen inom många områden, överföringen av VA verksamheten till bolag och överföringen av fastighetsverksamheten som skedde kring årsskiftet 2010 / 2011.

Arbetet med kommunens övergripande mål har fortsatt under året och processen går framåt, även om man fått ta omtag i vissa verksamheter. Ofta beroende det på att verksamheterna varit för ambitiösa! En hårdare prioritering har varit nödvändig, både för att göra målen realistiska och av rent ekonomiska skäl. Arbetet är långsiktigt. Det handlar om att tänka på nya sätt och ändra en kultur. 2014 brukar anges som det år vi ska arbeta fullt ut med den nya modellen.

Befolkningsutvecklingen

Orsas befolkning minskade med 12 personer år 2010. Det föddes 57 (59) personer och dog 81 (92) personer. Alltså blev det ett födelsenetto på -24 (-33) personer.

Totalt flyttade det in 491 (443) personer och ut 477 (466) personer, vilket ger ett flyttningsnetto på +14 (-23) personer. Per 2010-12-31 hade kommunen 6 922 invånare.

Befolkningsammansättningen i Orsa ser över tid ut enligt följande:

Ålder	Antal 2000	Antal 2003	Antal 2006	Antal 2009	Antal 2010
0-6 år	469	457	442	445	437
7-15 år	929	896	789	680	647
16-18 år	274	293	338	323	292
19-64 år	3 767	3 866	3 947	3 893	3 920
65-79 år	1 084	1 045	1 063	1 120	1 146
80 år o äldre	463	496	447	473	480
Invånare totalt	6 986	7 053	7 026	6 934	6 922

Av tabellen framgår att sett över en tioårsperiod är det barn och ungdomar i förskole- och grundskoleåldern som minskat i Orsa. Speciellt stor är minskningen i grundskoleåldern, 282 personer eller 30 % jämfört med år 2000.

Av den statistik vi har tillgänglig kommer antal barn/ ungdomar i grundskoleåldern minska med ytterligare 62 personer inom kommande treårsperiod om det inte sker en förändring av in- och utflyttningsmönstret.

Ungdomar i åldern 16-18 år har ökat under 2000 talet och toppade 2007 med 367 st. Därefter har antalet minskat med 75 personer på bara 3 år och enligt prognos minskar antalet med ytterligare 37 personer inom kommande 3 års period.

Sett endast ur ett demografiskt perspektiv innebär detta att kommunens utbildningskostnader för dessa åldersgrupper fortsatt bör minska under de närmaste åren. Dock innebär det att även våra bidrag från staten minskar.

Samtidigt ser vi att den äldre delen av befolkningen ökat något under senaste året och enligt prognosen ökar de ytterligare de närmaste åren, då främst i åldersgruppen 65-79 år.

Förändringen i demografin bör medföra att det frigörs resurser inom utbildningsområdet som kan fördelas om till vården av våra äldre.

Utvecklingen på arbetsmarknaden

2010-12-31 var 211 (184) personer öppet arbetslösa i Orsa Kommun. Det motsvarar 4,9 (4,3) % av den arbetsföra befolkningen. Av dessa var 24 (46) personer långtidsarbetslösa.

Sökande i program med aktivitetsstöd var vid samma tidpunkt 187 (161) personer. Den totala arbetslösheten (inkl program) uppgick till 9,2 (8,0) %.

Under året har kommunen genom arbetsmarknadsenheten ordnat arbete åt 168 (171) personer längre eller kortare tid.

Nyckeltal

<u>Nyckeltal</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>
Skattesats	22,66	22,66	22,36	22,36	22,06	22,06
Skatteintäkter Mkr	341	334	323	314	301	291
Förändring skatteintäkt	2%	3%	3%	4%	3%	5%
Invånare	6 922	6 934	6 990	7 091	7 026	7 020
Nettokostnad Mkr	334	324	323	308	294	283
Förändring nettokostnad	3%	0%	5%	5%	4%	3%
Nettokostn/inv	48 314	46 678	46 159	43 467	41 805	40 348
Finansnetto Mkr	-1	-3	-4	-3	-2	-2
Årets resultat Mkr	5	7	-3	3	6	6
Eget kapital Mkr	143	138	130	134	130	125
Eget kapital/inv kr	20 667	19 841	18 615	18 835	18 516	17 770
Låneskuld Mkr	59	87	80	92	75	72
Lån/invånare kr	8 538	12 600	11 456	12 936	10 730	10 263
Investeringar Mkr	29	24	23	25	29	21
Soliditet enl balansräkning	49,6%	41,8%	44,4%	42,9%	45,4%	45,9%
Soliditet inkl samtl pensionsåtaganden	-7,9%	-11,1%	-14,2%	-11,5%	-4,7%	-3,5%
Likvida medel Mkr	38	43	16	31	19	25
Kassalikviditet	90%	79%	59%	91%	74%	82%
Årsarbetare	552	575	597	629	679	644
Personalkostnad Mkr	246	244	246	240	231	224
Andel av verksamhetens kostnader	59%	60%	61%	60%	61%	62%

Kommentarer:

Fram t o m 2006 lyckades Orsa kommun bevara den kommunala skattesatsen på oförändrad nivå under en längre tid samtidigt som många Dalakommuner under samma tid tvingades höja sin skatt. De senaste åren har dock skatten höjts med 30 öre både 2007 och 2009 vilket inför 2011 placerar kommunen på delad andra plats vad gäller kommunal skattesats i Dalarna. Den genomsnittliga kommunala skattesatsen i Dalarna inför 2011 är 22,43 % vilket är 23 öre per hundralapp lägre än Orsa kommuns skattesats.

Skatteintäkterna (inklusive stats- och utjämningsbidrag) ökade med 2 % under 2010 vilket är en lägre procentuell ökning än tidigare. Dessutom består ökningen nästan uteslutande av det tillfälliga konjunkturstöd som staten beslutade om för 2010. Samtidigt ökade verksamhetens nettokostnader med 3 % vilket medförde ett lägre resultat 2010 än året tidigare. Resultatminskningen på omkring 2,0 mkr skulle blivit än större om inte finansnettot förbättrats med ca 1,6 mkr.

Den långfristiga låneskulden minskade med 26,3 mkr under 2010 vilket bidragit till det förbättrade finansnettot.

Årets investeringar uppgick till 28,7 mkr och i samband med överföringen av VA verksamheten till bolag så övertog de anläggningstillgångar till ett bokfört värde om 62,2 mkr.

Man kan säga att betalningen för anläggningstillgångarna, använts till investeringar och amortering och dessutom till att delfinansiera delinlösen av pensionskulden och kommunens deltagande i nyemission i Orsa Grönklitt AB under 2010. Dessa två transaktioner uppgick till ca 18 mkr .

Soliditeten har förbättrats rejält sedan föregående år både inklusive och exklusive samtliga pensionsåtaganden. Detta har flera orsaker men beror främst på en minskad balansomslutning då vi överförde tillgångarna i VA verksamheten till nybildat dotterbolag. Vidare ökar kommunens eget kapital på grund av det positiva resultatet. När det gäller soliditeten inklusive samtliga pensionsåtaganden så bidrar en tillfällig minskning av ansvarsförbindelsen för pensioner också till en förbättrad soliditet.

Den förbättrade kassalikviditeten beror främst på att de kortfristiga skulderna minskat rejält på grund av att vi 2009 hade en stor skuld

avseende skatteintäkter som vi fått i förskott avseende dels det tillfälliga konjunkturstödet för 2010 och dels en stor negativ slutavräkning på skatten.

Pensionsmedelsförvaltningen

Orsa kommun har en pensionsskuld till varje anställd. Från och med 1998 skall den skuld, som intjänats, tas upp i balansräkningen. Den skuld som har intjänats t o m 1997 tas upp som en ansvarsförbindelse under balansräkningen. Kommunfullmäktige beslutade i september 2000 att de pensionsskulder som intjänas från och med 2000 skall betalas ut till var och en av de anställda, s.k. individuell pension.

Vid årsskiftet uppgick de pensionsförpliktelser som intjänats t o m 1997 till 165,8 (174,3) mkr. Det är första gången denna ansvarsförbindelse minskar vilket är en tillfällig effekt bland annat på grund av en negativ basbeloppsuppräknings och den så kallade "bromsen" i pensionssystemet. Under 2011 är prognosen att ansvarsförbindelsen för pensionsåtagande återigen ökar med ca 4,5 mkr.

Åren därefter prognostiserar dock KPA en årlig minskning med ca 0,6 mkr per år fram till år 2015. En minskad ansvarsförbindelse för pensionsåtaganden betyder med dagens regler inte att kostnaden minskar då den ligger "utanför" bokföringen. Men då det ser likartat ut i de flesta kommuner så är förhoppningen att det inom några år kommer ett nytt regelverk om hur pensionskostnaderna skall redovisas. Om så blir fallet skulle en regeländring kunna bidra till att ökningen av pensionskostnaderna blir något lägre än vad dagens prognoser visar. Oavsett vilket så ökar pensionskostnaderna framöver men kanske i en långsammare takt.

Inga pensionsmedel är avsatta till extern förvaltning. Sedan år 2005 finns dock problemställningen om ökade framtida pensionskostnader med under budgetprocessen. Eftersom vi enligt den kommunala redovisningslagen inte får redovisa all intjänad pension som en kostnad i resultaträkningen så har vi istället öronmärkt medel för pensioner. Eftersom vi under ett antal år haft höga investeringsbehov återlånas dessa medel i verksamheten till investeringar istället för att placeras i värdepapper såsom är vanligt i andra kommuner.

Under 2010 har vi dock löst in en del av den pensionsskuld vi har i balansräkningen. Vi kommer också att under 2011 se på möjligheten

till vidare inlösen av pensioner och dessa skall då finansieras genom förväntade reavinster vid försäljning av aktier i Orsa Grönklitt AB.

Investeringar

Årets nettoinvesteringar uppgick till ca 29 mkr. Inklusivt ombudgeteringar uppgick investeringsbudgeten till ca 51 mkr. De investeringar som kommunen inte hann med under 2010 kommer till största del att utföras av Orsa Vatten AB och Orsa Lokaler AB då VA verksamheten och merparten av fastigheterna numera överförts till respektive bolag. Den enskilt största investeringen 2010 avser Bergetskolan där det investerats nästan 11 mkr under 2010.

Borgensåtaganden

Den totala summan av kommunens borgensåtaganden uppgick vid senaste årsskiftet till 211 mkr vilket är en ökning med 96 mkr sedan föregående årsskifte. Av ökningen står Orsa Vatten och Avfall AB för 63 mkr för deras lån i samband med att de vid halvårsskiftet tog över VA tillgångarna vid. Övrig ökning avser Orsa Lokaler AB.

Under året har kommunen löst ett lån för IOGT-NTO till en kostnad av 89 tkr. Kommunen har erhållit 8 tkr enligt avbetalningsplaner för tidigare infriade borgensåtaganden.

Övrigt

Orsa kommun äger 35% i Oreälvens Kraft AB. Aktierna är bokförda till anskaffningsvärdet 18 tkr. Marknadsvärdet på dessa aktier torde uppgå till många miljoner då avkastningen som kommer Orsa kommun till del under den senaste treårsperioden uppgått till i snitt 2,4 mkr årligen. År 2012 är dock förmodligen det sista året bolaget erhåller elcertifikat (som kan säljas) för småskalig vattenkraft och därefter förväntas avkastningen sjunka väsentligt.

Vår framtida ekonomi

Vad gäller kommunens framtida ekonomi kan vi konstatera att de senaste prognoserna från SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) vad gäller skatter och bidrag förbättrats. Även om konjunkturläget kan försämrats på grund av omvärldshändelser som vi inte råder över så ser vi en ljusning. Men då kommunerna i Sverige generellt visade ett bra resultat för 2010 så är det sannolikt att det tillfälliga konjunkturstödet på knappt 7 mkr 2010 inte återkommer, vilket i sin tur betyder att de totala skatte- och bidragsintäkterna till kommunen framöver ökar betydligt mindre än vad vi varit vana vid. I sin framtidsbedömning redovisar också SKL att det under de kommande åren kommer bli allt svårare för kommunerna att klara ett resultat i enlighet med balanskravet om inte medel tillskjuts från staten, som enligt samma bedömning får allt bättre ekonomi.

Slutsatsen är alltså utifrån vad som är känt och beslutat idag så får vi en allt kärvare ekonomisk situation under de kommande åren.

De samverkansprojekt som genomfördes under året med Mora och Älvdalen har lett till något sänkta kostnader inom vissa verksamheter och ökade inom andra. På sikt skall samarbetet leda till lägre kostnader och /eller bättre kvalitet inom samtliga samarbetsområden.

Rent ekonomiskt leder också vår minskande befolkning till att vi får mindre skatteintäkter och utjämningsbidrag. Svårigheten är att samtidigt hinna minska våra kostnader i den takt intäkterna minskar och här står vi inför en stor utmaning att minska den negativa befolkningsutvecklingen. Synen på vilka åtgärder som bidrar till en befolkningstillväxt skiftar säkert beroende på vem man frågar och därför kan det uppstå diskussioner om varför kommunen satsar pengar inom vissa områden när man upplever att det saknas pengar inom andra. Det

är dock viktigt att vara ödmjuk och konstatera att sannolikt är det inte någon som sitter inne med facit på vad olika åtgärder i slutändan faktiskt får för effekt. Ambitionen är dock klar att vi måste satsa medel för att skapa befolkningstillväxt för att därigenom öka våra intäkter.

Uppföljning av våra ekonomiska mål

Grunden för våra ekonomiska mål är att vi skall värdesäkra kommunens eget kapital (ökade 4,0 % 2010) samt att vi även skall öronmärka medel för framtida pensioner. Dessutom finns uttalat att vi på sikt skall minska våra lån.

Dessa mål ställer krav på en viss lägsta resultatnivå och högsta investeringsnivå samt hur investeringarna finansieras. Vissa investeringar som resultatmässigt är självfinansierande behandlas i särskild ordning.

Vad gäller investeringarna så kan det tyckas vi ibland tillåter en alltför hög budget. Orsaken till detta är att vi av erfarenhet vet att budgeterade medel inte hinner förbrukas och hänsyn tas till detta i budgetarbetet.

Ovanstående mål leder också till vissa budgeterade nyckeltal som redovisas i de resultat- balans- och finansieringsbudgetar som upprättas i budgetprocessen. Dessa redovisas nedan.

Det bör påpekas att i budgetsiffrorna för 2010 ligger inte effekten överföringen av VA verksamheten till bolag med. Flera av nyckeltalen skiljer sig därför mycket i bokslutet 2010 jämfört med budget 2010.

Nyckeltal	Budget 2010	Bokslut 2010	Budget 2011
Resultat, tkr	6 042	5 475	6 000
Varav öronmärks för pensioner, tkr	4 000	4 000	4 500
Verksamhetens nettokostnader i % av skatteintäkterna	97,4%	98,0%	99,1%
Nyupplåning, tkr	30 000	15 000	0
Amortering, tkr	-16 656	-43 270	-21 042
Netto förändring lån, tkr	13 344	-28 270	-21 042
Tillförda medel i % av investeringar	69%	209%	87%
Soliditet (enlig blandmodellen), %	43,1%	49,8%	55,5%
Kassalikviditet (exkl semesterlöneskuld), %	80%	121%	56%

Resultatet blev något sämre än budgeterat, trots att skatteintäkterna blev betydligt högre. Orsaken är att nämnderna sammanlagt redovisade ett underskott på drygt 6 mkr.

De närmaste kommande åren kan vi inte räkna med att skatteintäkterna ökar lika mycket varför det nu är nödvändigt att nämnderna klarar sina åtaganden inom tilldelade ramar. För att detta skall vara möjligt så fick nämnderna en utökning med 8,9 mkr i 2011 års budget jämfört med budgeten 2010. Jämfört med vad nämnderna "förbrukade" 2010 är dock utökningen i 2011 års budget endast 2,8 mkr. Det innebär att det kommer krävas stor återhållsamhet och fortsatta "effektiviseringar" om nämnderna skall klara sina ramar 2011, speciellt med tanke på att utökningen på 2,8 mkr skall inrymma löne- och prisökningar.

Vi nådde inte heller målet att verksamhetens nettokostnader skulle uppgå till högst 97,4% av skatteintäkterna (inklusive utjämningsbidrag mm). Detta trots att skatteintäkterna ökade mer än budgeterat. Orsaken är det stora underskottet för nämnderna.

Nyupplåningen blev betydligt lägre än budgeterat och amorteringen av lån betydligt högre. Totalt sett minskade lånen med ca 28 mkr och detta beror på att i samband med överföringen av VA tillgångar till dotterbolaget Orsa Vatten och Avfall AB (OVAB) så löstes ett antal lån.

Även nyckeltalet tillförda medel i % av investeringar blev betydligt bättre än budgeterat på grund av ovanstående "affär". Detta beror främst på likvid för de tillgångar som överfördes men även på att investeringarna blev betydligt lägre än budgeterat.

Även förbättringen av kommunens soliditet och kassalikviditet förklaras i första hand av överföringen av VA tillgångar ovan.

I budgetsiffrorna för 2011 ingår förväntad effekt av överföringen av fastigheter till Orsa Lokaler AB (OLAB) men endast en mindre försäljning av aktier i Orsa Grönklitt AB (OGAB). Det är troligt att försäljningen av aktier i OGAB 2011 blir betydligt högre än budgeterat och detta kommer att ge en positiv inverkan på flera av nyckeltalen ovan.

Slutligen bör kommenteras att verksamhetens nettokostnader i procent av skatteintäkter i budget 2011 uppgår till hela 99,1% vilket är en ökning med drygt en procentenhet jämfört med 2010.

Detta beror på att i verksamhetens nettokostnader ligger den hyra kommunen får betala efter överföringen av fastigheter till OLAB. Däremot redovisas de ränteintäkter som kommunen erhåller på den revers som upprättats mellan kommunen och bolaget som finansiella intäkter.

Inför kommande år kommer vi att istället för nyckeltalet Verksamhetens nettokostnader i % av skatteintäkterna att övergå till nyckeltalet Årets resultat i % av skatte- och bidragsintäkter eftersom det ger en mer rättvis bild av kommunens ekonomi efter de förändringar som skett.

VÄLFÄRDSBOKSLUT

Folkhälsorådet har valt barns och ungas uppväxtvillkor och fysisk aktivitet som de just nu viktigaste områdena att satsa på i kommunen. Inom båda dessa områden ligger vi under rikssnittet och även inom andra områden rörande barn- och ungdom finns besvärande nyckeltal. Det gäller bland annat prestationsmål inom skolan.

Kommunen är medveten om detta, vilket också lett till att barn- och ungdomsfrågor prioriteras i verksamhetsplanerna. Än är det för tidigt att bedöma framgången av insatserna. Vi kan idag bara redogöra för vilka insatser som satts in. Bland annat handlar det om musikskolans ökade satsning i grundskolan, där man i hög grad försöker integrera olika ämnen i musiklektionerna för att stimulera eleverna. Bland annat arbetar man med en utbildningsinsats där man fångar upp och stärker andra kompetenser hos elever som finns t.ex. i Navet, i särskolan eller Lilla gruppen.

Idrott och hälsa

Idrott och hälsa ingår i det dagliga skolarbetet, inte bara som ämne. Dessutom ger skolan elever möjlighet pröva på olika fysiska aktiviteter på raster och friluftsdagar. Dagliga promenader "runt jorden", användande av skolskogen för undervisning och aktiviteter, minivinter-OS, skridskoåkning på Orsasjön, orientering, friidrottsdagar, skoljoggen, skidåkning på längden vid idrottslektioner samt friluftsdagar i Grönklitt är några exempel på satsningar för att nå målet för fysisk aktivitet. I det större perspektivet har tillskapats lättillgängliga och centralt belägna vandringsleder.

Skolan får bära ett tungt lass inom folkhälsomålet barns och ungas uppväxtvillkor. Skolan har arbetat mycket med sina likabehandlingsplaner. Ansvariga för Orsas skolor har mött Barnombudsmannen, BO, upprättat flerstegsprogram och förbättrat planerna. Arbetet följs upp i kvalitetsarbetet och BUN begär in rapporter när händelser inträffar.

DIMPA kallas ett projekt som syftar till att sätta fokus på ungdomsfrågorna i alla politiska sammanhang, både lokalt och regionalt. Det står för demokrati och "imp" för implementering av tidigare arbete mot bättre ungdomsdemokrati i det kommunala arbetet.

En planering för en långsiktig utveckling av samverkan med föreningar och företag kring olika fysiska aktiviteter har påbörjats och det första steget tas under vintern 2011.

Familjefrid

Även på socialnämndens verksamhet vilar ett stort ansvar. Mora och Orsa kommuner har tillsammans utvecklat Familjefrid, en gemensam verksamhet riktad till gruppen barn som upplevt våld i nära relationer samt till vuxna i relationer där våld eller hot om våld förekommer. Individ- och familjeomsorgen deltar i ett nätverk med Mora, Malung och Älvdalen samt Landstinget för att i samverkan bygga ett föräldrastöd som omfattar barn i åldrarna 0-18 år. Därutöver har vi upprättat ett nära samarbete med barn- och ungdomsförvaltningen och Individ- och familjeomsorgen.

Statistiken ser i vissa delar bekymmersam ut, men läget är inte hopplöst. Som i så många andra sammanhang gäller det att jobba ihärdigt, målmedvetet och långsiktigt, samtidigt som man har en beredskap för akut stöd i enskilda fall.

Utan att tappa fokus på problemen är det också viktigt att påpeka att den stora gruppen barn och ungdomar i kommunen mår bra.

Personalekonomisk redovisning

Antal anställda

Nedanstående tabell visar antalet månadsavlönade på avtal AB (Allmänna bestämmelser kollektivavtal), PAN (avtal för personliga assistenter) och BEA (Beredskapsavtal, dvs arbetsmarknadspolitiska åtgärder) vid årsskiftet 2010/11.

	2010 Årsarbetare	2010 Tillsvidare- anställda	2010 Visstids- anställda	2009 Årsarbetare	2008 Årsarbetare
Näringslivskontoret	4	4	1	4	4
Kommunledningskontoret	19	14	2	24	24
Kulturkontoret	9	6	3	9	8
Räddningstjänst	4	3	0	3	3
Statsarkitektkontoret	5	6	0	5	5
Arbetsmarknadsenheten	19	4	13	19	21
Tekniska förvaltningen	48	43	3	55	59
Barn- och utbildningsförvaltningen	213	221	25	212	226
Socialförvaltningen	239	237	6	231	234
Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen	15	14	2	12	14
Summa	575	552	55	574	597

Årsarbetare definieras som arbetade timmar dividerat med en årsarbetstid på 1 700 timmar. 2010 var antal årsarbetare 575 st.

Den tillsvidareanställda personalen består till 82,7 procent av kvinnor och 17,3 procent av män. Medelåldern bland tillsvidareanställda kvinnorna är 49 år jämfört med 2009 då genomsnittet var 49,1 år. Bland männen är genomsnittsåldern 49,8 år jämfört med 2009 då genomsnittet var 50,4 år.

Sysselsättningsgrad

Av kvinnorna är 51,2 procent heltidsanställda. Bland männen är motsvarande siffra 80 procent.

Arbetstid-övertid-mertid

Den utförda arbetstiden enligt avtal är 80,3 procent av all tillgänglig arbetstid enligt avtal. Semester och ferier uppgår till 10,6 procent, sjukfrånvaro 4,1 procent och övrig frånvaro (bl.a. tjänstledighet och föräldraledighet) uppgår till 7,0 procent. Föräldraledigheten kan delas upp i tillfällig föräldraledighet (enstaka dagar, till exempel vid vård av sjukt barn) och övrig föräldraledighet (till exempel i samband med

barns födelse). Uppdelad per kön tas 19,6 procent av tillfällig föräldraledighet ut av män. Gällande övrig föräldraledighet så tar männen ut 4,6 procent av tiden.

Antalet övertids- och mertidstimmar 2010 var 19 035 en ökning med 10 procent sedan 2009.

Lön

Medellönen vid mättillfället var 21 909 kr för kvinnor och 23 633 kr för män.

Sjukfrånvaro – Frisknärvaro

Hälsotalen redovisar hur stor andel av ordinarie arbetstid (är lika med tillgänglig arbetstid) som personalen varit sjuk. Följande sju mått skall redovisas enligt redovisningslagen. Siffrorna inom parentes avser 2009 och 2008.

Total sjukfrånvarotid av sammanlagd ordinarie arbetstid är 4,1 (4,7 5,4) procent.

Summa tid med långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer) av total sjukfrånvarotid 49,1(51,7 60,0) procent.

Summa sjukfrånvarotid för kvinnor av sammanlagd ordinarie arbetstid för kvinnor 4,4 (5,1 6,4) procent.

Summa sjukfrånvarotid för män av sammanlagd ordinarie arbetstid för män 3,3 (3,4 3,7) procent.

Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen

29 år eller yngre av sammanlagd ordinarie arbetstid 1,9 (2,0 1,8) procent.

Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30-49 år av sammanlagd ordinarie arbetstid 4,3 (4,2 5,4) procent.

Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre av sammanlagd ordinarie arbetstid 4,3 (5,4 6,4) procent.

Den totala sjukfrånvarotiden har minskat för femte året i rad, denna gång med 0,6 procentenheter. Största minskningen ligger i gruppen 50 år eller äldre. Av den totala sjukfrånvarotiden (44 629 tim) avser ca 21 905 tim de som har en sjukperiod på 60 dagar eller mer.

Frisknärvaro

Av kommunens anställda hade 64,9 procent 5 sjukdagar eller färre.

Pensioner – pensionsavgångar

Utbetalda pensioner inklusive löneskatt uppgick till 7,7 mkr. Utbetalningarna avser ålderspension, intjänad pensionsrätt 971231, sjukpension och efterlevandepension.

Kommunens pensionskostnader

Kommunens pensionskostnader för anställda är bokförda till ca 18 mkr år 2010. 2009 var kostnaden 16,8 mkr. På sikt kommer kommunens pensionskostnader att öka kraftigt.

Personalkostnader

Personalkostnaden (i vilken våra förtroendevaldas arvoden är inräknade) utgör den största delen av kommunens kostnader. 2010 uppgick kostnaden till 59% av verksamhetens kostnader eller 246 mkr (2009, 244 mkr). Av dessa utgör 172 mkr (2009, 172 mkr) lön.

Lönekostnaderna minskade något mellan 2009 och 2010 medan lönerna ökade med ca 2% under 2010. Att lönekostnaderna i stort sett stått still eller till och med minskat något medan lönerna har ökat beror till stor del på att personalstyrkan inom framförallt Tekniska förvaltningen minskat i samband med att v/a- och renhållningsverksamheten övergått i Orsa Vatten & Avfall AB (personalen har flyttat över till Nodava AB).

Även på kommunledningskontoret har antalet årsarbetare minskat i och med samverkan inom lönehantering och IT där personalen numera är anställd i andra kommuner och kostnaden istället bokförs som en köpt tjänst. Antal årsarbetare och därmed personalkostnader på socialförvaltningen har ökat sedan året innan bland annat beroende på att hemsjukvården bytt huvudman från landsting till kommun.

Rekryteringsarbete

En ny socialchef har rekryterats under året. Riktlinjer för rekrytering har omarbetats och införs från och med början av 2011. Nyheter är obligatorisk internannonsering innan vi går ut externt med lediga jobb (för att gynna intern rörlighet) samt att kommunen avser genomföra kontroll i belastningsregister på fler yrkesgrupper än tidigare.

Särskilda satsningar

Uppdrag Orsa kommun där elever i åk 8 på Orsaskolan praktiserar på kommunala arbetsplatser genomfördes även 2010. Kommunen vill gärna visa på vilka arbeten som finns inom kommunsektorn för unga människor och Uppdrag Orsa kommun är ett sätt.

Chefsstöd

Chefsdagar och aktualitetsdagar har genomförts under året. Det ledarutvecklingsprogram som startades i slutet av 2009 avslutades i början av året. I samverkan med grannkommunerna Mora och Älvdalen har vi tagit fram ett grundutbildningspaket för nya chefer (som också fungerar som en uppdateringsmöjlighet för erfarna chefer) om fem olika utbildningar

på grundnivå som kommer att upprepas regelbundet: ekonomi, arbetsrätt, arbetsmiljö, mediahantering, offentlighet och sekretess. Talangjaken (en utbildning för tänkbara framtida chefer bland anställda i Mora, Orsa och Älvdalen) pausade i år men återupptas 2011.

Samverkansavtal

Den 1 augusti trädde kommunens samverkansavtal i kraft. I samband med detta har rutinerna kring samverkan setts över med ambitionen att öka kvaliteten på de olika mötena och systemet som helhet. Då en fungerande samverkan är ett prioriterat mål i kommunen kommer genomförande av möten inom samverkanssystemet att mätas i Styratsys under 2011.

Vårdskapsprojekt

Under 2010 har kommunen inlett en stor satsning på värdskap för kommunens och besöksnäringens medarbetare. En projektledare har varit anställd på halvtid. Samtliga medarbetare har gått på en halvdags föreläsning i ämnet under augusti-september, vi har tagit fram en webbaserad utbildning som samtliga chefer gick inför en halvdags work-shop i december. Övriga medarbetare kommer att genomgå utbildningen under 2011. Projektet är nu avslutat och värdskapssatsningen är en del av kommunens ordinarie verksamhet med en samordningsresurs på 20% av en heltidstjänst.

Förenkla helt enkelt

En närbesläktad satsning är utbildningen Förenkla – helt enkelt! som vänder sig till de kommunala tjänstemän som har mycket företagskontakter i sitt dagliga arbete. Utbildningen påbörjades under hösten och avslutas först terminen 2011.

Pensionspolicy med möjlighet till löneväxling

Kommunfullmäktige antog under året en pensionspolicy. I denna finns bland annat möjlighet för medarbetare att löneväxla (via bruttolöneavdrag) till pensionssparande. Pensionsinformation (allmän och för äldre medarbetare) hölls under hösten i samverkan Mora, Orsa och Älvdalen

Arbetsgivarstrategi

En arbetsgivarstrategi har antagits under året. Den beskriver Orsa kommuns idé om vad som behövs för att kunna erbjuda attraktiva arbeten till befintliga och framtida medarbetare. Framtida satsningar och aktiviteter ska ligga i linje med arbetsgivarstrategin.

Kommunfrukost

En ny arena för möten över förvaltningsgränserna skapades 2010 – kommunfrukosten. Fyra gånger om året kan man som medarbetare eller företroendevald komma och lyssna på information om sådant som är aktuellt inom organisationen, äta frukost och umgås över förvaltningsgränserna.

Kommunfullmäktige

KOMMUNFULLMÄKTIGE är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige har 31 ordinarie ledamöter som utses i allmänna val. Fullmäktiges mandatperiod är 4 år.

Presidium t o m oktober 2010

Ordförande Anders Rosell (s)
1:e vice ordförande Inger Jones Eriksson (s)
2:e vice ordförande Ronnie Lovén (c)

Presidium fr o m novemberber 2010

Ordförande Anders Rosell (s)
1:e vice ordförande Maria Tapper (s)
2:e vice ordförande Rosanna Thyrén (c)

Kommunfullmäktige har under året haft åtta sammanträden.

Bland de större diskussionerna finns kommunens framtida lokalförsörjning, där det främst rådde skilda uppfattningar om framtiden för Röda skolan och därmed sammanhängande utbyggnad av Bergetskolan.

Beslutet blev att kulturverksamheten och biblioteket kvarstår i befintliga lokaler, att gamla brandstationen byggs om och ut för att kunna inrymma den samlade fastighetsförvaltningen, tekniska kontoret, stadsarkitektkontoret och miljö- och hälsoskyddskontoret. Något beslut om användning av Röda skolan har ännu inte tagits.

Samverkansprojekten fortlöper. Beslut fattades om samlad fastighetsförvaltning mellan tekniska kontoret och Orsabostäder, där de senare övertar verksamheten och personalen från fastighetsavdelningen. Kommunen behåller en fastighetsansvarig. De kommunala fastigheterna samlas under dotterbolaget Orsa Lokaler AB.

Fullmäktige beslutade att godkänna förslaget till ett gemensamt stadsarkitektkontor med Mora samt att en gemensam miljö- och hälsoskyddsnämnd inrättas för de båda kommunerna.

Fullmäktige fattade också beslut om att delta i nyemissionen av aktier i Orsa Grönklitt AB. Beslutet att avyttra aktieinnehavet på sikt kvarstår dock, en process som inletts under 2011.

I samband med att årsberättelsen för 2009 behandlades föreslog revisionen att barn- och utbildningsnämnden inte skulle medges ansvarsfrihet. Fullmäktige gick dock inte revisorerna till mötes på den punkten, då man ansåg att nämnden börjat arbeta med de problem som funnits inom skolan.

Efter valet i september fick fullmäktige en ny majoritet, så S, mp, fp och m ingick valtekniskt samarbete.

Ekonomisk översikt Kommunfullmäktige Driftredovisning (tkr)

	2010			2009		2008	
Verksamhet	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall		Utfall	
Kommunfullmäktige	564	507	-57	501		475	
Kommunalt partistöd	336	336	0	336		336	
Valnämnd	178	101	-78	82		5	
Överförmyndare	258	279	21	227		279	
God man och förvaltare	414	300	-114	328		227	
Summa	1 749	1 522	-227	1 474		1 321	
Budgetavvikelse				-77		-45	

Revisionen

Revisionens roll och ansvar är fastställda i kommunallagens 9 kapitel, det av fullmäktige fastställda revisionsreglementet samt det av Sveriges kommuner och landsting (SKL) utarbetade God revisionssed i kommunal verksamhet

Mats Wahlström ordförande,
Elsmari Laggår-Bärjegård vice ordförande,
Mats Andersson, Annmari Engström och Kåre Olsson

Revisorernas roll och ansvar är fastställda i kommunallagens 9 kapitel, det av fullmäktige fastställda revisionsreglementet samt God revisionssed i kommunal verksamhet. Den kommunala verksamhetens mål, inriktning och omfattning fastställs årligen av fullmäktige i budgeten. Vår huvudsakliga uppgift och roll är att granska och bedöma om nämnderna, kommunstyrelsen och de enskilda ledamöterna i dessa organ på ett ändamålsenligt och på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt bedriver sina verksamheter i enlighet med den fastställda budgeten. Intern kontroll är ett verktyg för nämnderna och styrelsen för att på ett effektivt

sätt kunna styra och följa upp sina respektive verksamheter. Det innebär att granskningar kring nämndernas och styrelsens interna kontroll är en väsentlig del av vår granskning. De granskningar som vi har genomfört under 2010 ligger som underlag för våra uttalanden i revisionsberättelsen. Vi har även genom de av fullmäktige utsedda lekmannarevisorerna granskat verksamheten i kommunens bolag. I samband med avlämnandet av revisionsberättelsen kommer vi att ge en mer detaljerad redogörelse över granskningsverksamheten 2010.

Ekonomisk översikt Revision Driftredovisning (tkr)

		2010		2009	2008
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall
Verksamhet					
Revision	529	564	35	484	496
Summa	529	564	35	484	496
Budgetavvikelse				110	100

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

Ordförande Marie Olsson (s)

1:e vice ordförande Anders Rosell (s)

2:e vice ordförande Mikael Thalín (c)

Förvaltningschefens inledande kommentar

2010 var ett händelserikt år, både ur ett kommunalt och ett allmänt Orsaperspektiv. Vi gladdes åt framgångar i OS-skidspåren för Anna Haag, vi har röstat oss varma på Kalle Moraeus i såväl melodifestivalen som i körslaget – också det med stor framgång. Det har gjort det lite lättare att ta i de stora och omfattande frågorna som ligger på kommunstyrelsens och övriga förvaltningars bord.

Lokalförsörjning, översiktsplanering, centrumutveckling är några av de tunga frågorna. Samtidigt pågår satsningar på "mjuka värden" genom den värdsutbildning som riggades under våren och som började genomföras under hösten 2010. Utbildningen Förenkla helt enkelt initierades under hösten. Den röda tråden från vision och värdegrund ut till verksamheterna börjar märkas, även om det är långt kvar innan det delvis nya arbetssätt vi håller på att införa har fått fullt genomslag.

Samverkansfrågorna är i fokus och kommer så att vara även de närmaste tiden. Under 2010 sjösattes flera av dessa projekt. Bland annat överfördes lönekontoret till Älvdalens kommun.

Nuläge

Det påbörjade målarbetet har lett till att vi börjar se en struktur och linje i kommunens arbete. Mycket arbete återstår dock, inte minst för att förankra processerna hos alla medarbetare.

Den strategi för tillväxt och välfärd som tagits av kommunen följs och styr våra verksamheter. Det ovan nämnda värdsprojektet samt utbildningen Förenkla helt enkelt är en del av den, liksom det planeringsarbete som pågår och där det tidigare stadsarkitektkontoret haft en huvudroll. Här har ett förberedande arbete gjorts, bland annat avseende vindkraftsplaneringen. Här följer en redogörelse för huvudlinjerna i strategin:

Centrumutveckling: Ett förslag till design är framtagna och ska diskuteras med berörda parter.

Besöksnäring: En samarbetsgrupp är bildad inom näringen, med bl a Grönklittsgruppen och Siljan Turism, för att utveckla besöksantalet i Orsa. Under 2011 tar vi fram gemensamma mål samt en handlingsplan gör gruppens arbete.

Inflyttning: Under 2010 genomfördes inflyttningskampanjen Orsa Bjuder Upp och vi lanserade en ny sajt för inflyttning.

Trä: Under 2010 arbetade vi med en analys av behov och utvecklingsmöjligheter, samt företagssamverkan i Wood Park, fd plattfabriksområdet. Under 2011 fokuserar vi på att hjälpa träföretagen att rekrytera medarbetare med rätt kompetens.

Företagsutveckling: Under 2010 har vi inlett en satsning på jordbruks- och livsmedelsentreprenörer. Det är en satsning som kommer att fortsätta under 2011, bland annat för att öka andelen lokal mat på våra restauranger.

Arbetskraftsförsörjning: Ett samverkansprojekt har inletts mellan kommun, företag, arbetsförmedlare och utbildare. Under 2011 kommer vi att satsa på en konkret matchning så att arbetsgivare och arbetstagare med rätt kompetens kan mötas.

Kulturförvaltningen stöttade även under 2010 Vinterfest i samverkan med Mora och Älvdalen. En speciell satsning för barn och ungdom, Lilla Vinterfest, genomfördes i samverkan med kommunala musikskolor, konservatoriet i Falun samt Riksförbundet unga musiker.

Kulturhuset och bildarkivet har haft flera utställningar, varav tre med barn- och ungdomsinriktning. Storsatsningen var sommarutställningen Borta bra men hembygd bäst i samverkan med Orsa Skattunge hembygdsförening som firade 100-årsjubileum.

På biblioteket inleddes arbetet med Arena – en webbplats som 24-timmarsbibliotek.

Ett samarbete med studieförbunden

och Orsaskolan har inletts för att nå ut med biblioteksverksamheten till ungdomar bättre. Kulturutskottet beslutade även om ett mediaanslag för skolorna med 100:-/elev och år samt med 200:-/elev och år för övrig kulturell verksamhet.

Räddningstjänsten: Trots att antalet larm har varit fler än ett normalår betraktar räddningstjänsten året som lugnt. Ingen skogsbrand inträffade under året. Skogsbränder kräver normalt stora personella och materiella insatser med tillhörande höga kostnader. I förhållande till länet och riket har vi för många bränder i byggnader. Det beror på att vi har för många soteldar. Vi måste tillsammans med skorstensfejarmästaren nå ut med information till fastighetsägare om hur de skall elda på ett säkert sätt. Ytterligare ett alternativ är att deltidsbrandmännen knackar dörr och informerar om brandskydd.

Vi har haft tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor samt brandfarlig vara vid 30 tillfällen. Det är några färre än planerat. Vi har tagit över tillståndsgivningen av brandfarlig vara från byggnadsnämnden samt explosiva varor från polisen.

400 personer varav en stor del skolbarn har fått utbildning i brandskydd.

En lednings- och informationsplan samt en risk- och sårbarhetsanalys har tagits fram inom ramen för beredskapsarbetet. Arbeta med en riksomfattande analys av elberedskapen pågår. En övning med berörda politiker och tjänstemän har utförts.

Framtidsbedömning

Det är av stor vikt att vi håller samman det arbete som inletts, så att vi följer de strategier och styrdokument som tagits fram för att nå våra mål, baserat på vår vision och värdegrund. Arbetet med att förankra projekten Förenkla helt enkelt och värds kapsutbildningen, liksom målarbetet ska fortsätta och intensifieras. Arbetet måste få ta tid. Det gäller att ha en helhetssyn på arbetet och inte frestas till snabba lösningar.

Den nya översiktsplanen är av avgörande betydelse för kommunens utveckling. Prioriterat är planarbetet för bostadsändamål, bland annat i Lisselhedsområden och Skattungbyn. Det är ett strategiskt jobb för att undvika situationen från förra högkonjunkturen då efterfrågan på boende fanns - men inga tomter.

Under 2011 fortsätter satsningen Orsa Bjuder Upp.

Inom Räddningstjänsten ser vi ett kommande

problem med att rekrytera beroende på att arbetstillfällena hos huvudarbetsgivare är så få.

På biblioteket arbetar personalen intensivt att tillsammans med Älvdalen och Mora få webbprojektet Arena i "skarpt läge". Den nya interaktiva biblioteksplatsen planeras att öppnas i mitten av februari.

Tillsammans med Älvdalen och studieförbunden samt Orsa IT-Center sökte kulturförvaltningen och beviljades under hösten 2010, 250 tkr från It-fonden för att arbeta med att överbrygga den digitala klyftan i glesbygd.

På kulturhuset kommer fler utställningar med barn- och ungdomsfokus att anordnas. Bland annat har ett samarbete redan skett med CCC:s ungdomssektion.

Kultur- och Hälsa för seniorer- projektet fasas ut under året för att övergå i ordinarie verksamhet inom socialförvaltningen. Personal från båda förvaltningarna arbetar med överföringen.

Vinterfest, kammarmusikfestivalen, arrangeras för sjätte året i samarbete med Mora, Älvdalen och Musik i Dalarna.

Sammanfattning av målområdet

Livskvalitet

Målen att 50% av föreningsbidragen ska gå till ungdomsverksamhet är uppnått, liksom målen att ta fram strategier för stöd till kultur i skolan och till kultur för äldre.

Medborgardialogerna är på väg att etableras som arbetsform. Manual är framtagen och ett antal dialoger har genomförts, bl a kring översiktsplaneringen.

Hur medborgarna upplever att deras delaktighet och inflytande förändrats kommer att mätas under våren 2011.

Översiktsplanen är påbörjad och folkhälsorådet har prioriterat de mest angelägna folkhälsoområdena, trygga och goda uppväxtvillkor för skydd mot olyckor.

Nya vandringsleder och beskrivning och kartor för befintliga leder har tagits fram.

Vi har lagt grunden för arbetet med ett attraktivare centrum och möjliggjort delaktighet för företagare och andra att delta i processen.

Sammanfattning av målområdet God ekonomisk hushållning

Samverkansprojekten inom kommunen syftar alla till att vända på kommunens slantar.

Sammanfattning av målområdet

Samhällsservice

Stadsnätet har byggts ut i centrum och ett projekt har startats för att förlänga nätet till byarna.

En diskussion har inletts inom vilka områden tjänstegarantier först ska tas fram.

Bostadsförsörjningsplanen har initierats men inte fastställts.

Ett arbete har påbörjats för att åter öppna järnvägen Orsa- Bollnäs.

Sammanfattning av målområdet

Tillväxt

Området har ännu inte måttsatts fullt ut, men åtgärder som värdsutbildningen och utbildningen Förenkla helt enkelt har direkt bäring på tillväxt och på den strategi som antagits.

Vi har jobbat med att utveckla Forum Orsa där fem förvaltningar, utöver Näringslivs- och utvecklingskontoret, har jobbat tillsammans med ett tiotal ärenden för att ge maximal service till företagare och allmänhet.

Strategi för tillväxt och välfärd har presenterats internt vid ett antal tillfällen för olika grupper av kommunanställda.

I samverkan med Orsaskolan och Företagarnas lokalförening har vi genomfört entreprenörprojektet Uppdrag Orsa Näringsliv för tionde året i rad.

Vi har jobbat internt för att stödja andra kommunala förvaltningar i deras arbete med att utveckla sitt värdskap och arbeta på ett positivt, kundinriktat sätt.

Tillsammans med Mora kommun, Arbetsförmedlingen och företagsorganisationer har vi inletts ett samarbete för att säkra regionens tillgång till kompetent arbetskraft de kommande åren.

Vi har genomfört kampanjen Orsa Bjuder Upp och stått ute på ett antal ställen för att marknadsföra Orsa som bostadsort till potentiella inflyttare. Genomförandet av Strategi för tillväxt och välfärd ökar också Orsas attraktivitet för inflyttare.

Sammanfattning på målområdet

Orsaandan

Ledarskapspoliicyn och medarbetarpolicyn är framtagna i enlighet med målen.

Värdsutbildningen och Förenkla helt enkelt är två aktiviteter med direkt bäring på målområdet.

Mål som inte nås

Kommunstyrelsens verksamheter har även det övergripande ansvaret för de kommunövergripande målen. Flera av dessa är långsiktiga och vi kan konstatera att vi är en bit på väg även om vi har långt till målet.

Ekonomisk översikt Kommunstyrelsens verksamheter Driftredovisning (tkr)

	2010			2009	2008
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall
Verksamhet					
Politisk verksamhet	5 537	4 793	-743	4 668	6 960
Fysisk planering	532	513	-19	418	1 338
Näringslivsåtgärder	2 803	2 379	-424	2 209	2 149
Turism	2 054	2 047	-7	2 068	1 917
Folkhälsa	35	76	41	18	35
Räddningstjänst	4 555	4 785	229	4 668	4 718
Kulturverksamhet	5 761	5 663	-98	5 500	5 550
Affärsverksamhet	-716	637	1 352	70	-110
Kollektivtrafik	2 261	2 376	115	2 470	2 980
Oreälvens kraft	0	0	0	0	-1 963
Centrala stödfunktioner	17 131	16 832	-299	15 206	14 320
Föreningsbidrag	1 047	860	-187	800	854
Summa	41 001	40 960	-41	38 095	38 746
Budgetavvikelse				2 511	1 579

Förvaltningschefens kommentar till ekonomiskt utfall

Totalt sett visar kommunstyrelsen ingen större avvikelse från budget. Trots det avviker vissa delar av verksamheten relativt mycket från sin budget. Vad gäller den politiska verksamheten så visar den ett större underskott vilket till största delen beror på bidrag till hembygdsföreningen för ombyggnad av kök, bidrag till IOGT-NTO/Röda kvarn för byte av uppvärmningssystem samt täckning av underskott för Orsa Lokaler. IT-verksamheten har under året övergått till Mora kommun och i samband med det har vissa obudgeterade kostnader kvarstått

i Orsa kommun och resulterat i att IT-enheten uppvisar ett underskott. För näringslivskontoret noteras ett underskott som beror på kostnader för projekt. Markförsäljning, den så kallade "sockenmännenaffären" har resulterat i ett stort överskott som i stort sett väger upp de negativa avvikelserna ovan.

Personalredovisning

Ansvar för löneavdelningen har överfört till Älvdalen och personalansvaret för IT-avdelningen har överfört till Mora.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden ansvarar för samordningen av kommunens lokalförsörjning samt byggnadsverksamhet. Nämnden ansvarar också för vatten, avlopp, gator, vägar, parker och renhållning. Den ska även bevaka trafiksäkerhet och energiförsörjning. Nämnden upphörde vid årsskiftet 2010/11.

Ordförande Karin Bohlin (s)

Vice ordförande Sören Pålsson (c) tom juli 2010.

Förvaltningschefens inledande kommentar

Den förändrade organisationen präglade mer än något annat året för tekniska nämnden och tekniska förvaltningen. Det här är faktiskt tekniska nämndens sista verksamhetsberättelse.

Under året övergick va-verksamheten och avfallshanteringen till bolaget Nodava som drivs tillsammans med Mora och Älvdalens kommuner. Dessutom övergick fastighetsavdelningen till Orsa Lokaler, med undantag av kommunens fastighetschef som finns kvar för att säkra kommunens beställarkompetens.

De kvarvarande verksamheterna, fritid, gata och park kommer politiskt att ligga under kommunstyrelsens tekniska utskott.

Omorganisationen innebär också att gamla brandstationen byggs om för att ge efterlängtdade fräscha lokaler för Orsabostäder, Orsa lokaler, miljö- och hälsoskyddskontoret, stadsbyggnadsförvaltningen och de kvarvarande verksamheterna inom tekniska förvaltningen. Därmed löses också såväl tillgänglighetsproblem som arbetsmiljöproblem som hängt över verksamheterna de senaste åren.

Nuläget

Även om omorganisationen tagit mycket tid och kraft har verksamheten kunnat hållas i gång. Förvaltningen har deltagit aktivt i arbetet med att långsiktigt säkra kommunens lokalförsörjning, ett arbete som fortsätter i samverkan med alla kommunala verksamheter.

Vi har gjort utredningar med anledning av ombyggnationer inom skolan, varit aktiva i köksutredningen som handlar om vår framtida hantering av mat, ungdomens hus mm.

Projekteringen av Järnvägsgatan har inletts, men vi har avvaktat beslut från Trafikverket om villkoren för övertagandet.

Ett underlag till beslut om framtida hastighetsgränser inom tätbebyggt område ligger hos Trafikverket för bedömning.

Framtidsbedömning

Omorganisationen medför delvis förändrade arbetssätt och förutsättningar så vi kommer sannolikt att behöva året på oss innan det satt sig fullständigt. En viktig uppgift är att jobba vidare med centrumutvecklingen och Järnvägsgatans utformning.

Trafiksäkerhetsåtgärder längs Fryksåsvägen och anpassning av hastighetsgränserna till de nya nationella gränserna är viktiga för att uppnå våra mål.

Sammanfattning av målområdet

Livskvalitet

Vi har bytt ut gamla armaturer mot energisnåla och miljövänligare lampor, vilket hjälper till att nå flera mål. Dels minskar energianvändningen med ca 50% och därmed driftkostnaden. Belysningsarmaturerna har dessutom riktats om mot gång- och cykelvägarna vilket bidrar till känslan av säkerhet.

En enkätundersökning genomfördes av Sveriges kommuner och landsting, SKL, där 500 orsabor uttalat sig om snörörjning, gatuunderhåll, parker och va. Av enkäten framgår att orsaborna inte är nöjda med standarden på gatorna, men väl på renhållningen av dem. Riktigt nöjd är man med vinterväghållningen och även trafiksäkerheten får högt betyg, även om man inte är nöjd med belysningen. Orsaborna uppskattar också parkskötseln och är tämligen nöjda med v/a och avfallshanteringen.

Föreningsbidragen har i sin helhet gått till ungdomsverksamhet, vilket bidragit till att uppnå kommunens övergripande mål.

Ombyggnaden av gamla brandstationen ger både bättre arbetsmiljö och tillgänglighet för funktionshindrade.

Sammanfattning av målområdet

God ekonomisk hushållning

Sträng kyla och tidig vinter ledde till stora kostnader vilket gjorde att vi omprioriterade medel från gatubeläggning till uppvärmning, snöröjning och gatudrift.

Vi kunde inte heller genomföra tänkta va-reinvesteringar eftersom vi fick lägga pengarna på att reparera de frysta ledningar den kalla vintern medförde.

Sammanfattning av målområdet

Samhällsservice

Projekteringen av Järnvägsgatan har fokus på tillgänglighet och trygghet. Under året färdigställdes en handikappanpassad lekplats vid biblioteket.

Vi har inlett diskussioner om att skapa rekreationsområde för motorintresserade på Tallhed.

Förvaltningschefens kommentar till ekonomiskt utfall

Året har varit ca 17 % kallare än ett normalår. Det senaste normalåret var för övrigt 2001. Kylan har påverkat årets resultat. Elförbrukningen har gått upp och fjärrvärmepriset ökade dessutom 2010 med 5,15 %. Elpriset har gått upp 7 %. Snöröjningen har blivit dyrare än normalt och kostnaden för offentlig belysning var lågt budgeterad, därav det stora underskottet, på gator och vägar. Detta trots att sommarunderhållet begränsats kraftigt.

Lokalvården har lite sjukfrånvaro och ordinarie personal har jobbat för varandra vid frånvaro. Lokalvårdarna har under hösten getts möjlighet till utbildning för att få ett yrkesbevis i lokalvård.

Fastighetsunderhållet har i huvudsak varit inriktat på akutunderhåll.

För lågt budgeterade kostnader för utredningar för lokalförsörjning, köksutredningar, skolutredningar samt Röda Kvarn ger ett underskott. I övrigt beror underskottet på den kalla vintern (se ovan). Underskottet på fastighetsavdelningen är 1 414 tkr mot budget.

Även fritidssidan har fått kännas vid snöröjnings- och elkostnader utöver det normala, vilket gett ett underskott på 230 tkr. Både hyror, bidrag och ersättningar för utförda arbeten gav mindre intäkter än budgeterat.

Totalt för tekniska förvaltningen blev resultatet ett underskott på ca 828 tkr.

De gamla nyckeltalen är efter omorganisationen inte längre relevanta. Vi kommer att presentera nya i samband med målarbetet.

Personalredovisning

Under året har huvuddelen av personalstyrkan på tekniska kontoret, vid årets början ca 60 personer, överförts till Nodava och Orsa Lokaler AB. Då flera tjänster varit delade mellan olika verksamheter, får viss personal fortsätta med sina arbetsuppgifter på park- och gatusidan, under en övergångstid. Fastighetschefen kvarstår i kommunal tjänst.

Under året har fritidskonsulenten gått i pension och diskussioner har förts hur tjänsten ska utformas för att på ett bättre sätt kunna stötta föreningsliv och ungdomar som är föreningslösa. Beslut har också tagits om att flytta över markingenjörstjänsten från stadsbyggnadsförvaltningen till tekniska kontoret.

Även byggnadsinspektörtjänsten överförs från årsskiftet till tekniska kontoret.

Ekonomisk översikt Tekniska nämnden Driftredovisning (tkr)

	2010			2009	2008
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall
Verksamhet					
Tekniska nämnden	183	186	3	144	166
Tekniska kontoret	1 326	1 457	130	1 338	1 468
Kommunalteknik centralt	498	365	-133	502	155
Gator och vägar	7 326	6 355	-971	7 622	6 429
Parker och lekplatser	1 727	1 740	12	1 715	1 630
Vatten och avlopp	-933	629	1562	1 583	685
Avfallshantering	-498	154	652	-549	-406
Fritid	8 384	7 772	-612	8 174	7 916
Turism	167	218	50	208	204
Flygplats	244	135	-109	162	179
Fastighetsförvaltning	597	-817	-1414	-1 391	-817
Summa	19 022	18 193	-828	19 509	17 609
Budgetavvikelse				-889	1 858

Barn- och utbildningsförvaltningen

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för förskolor, familjedaghem, skolbarnomsorg, grundskola, gymnasium, vuxengymnasium, särvtux, eftergymnasiala utbildningar, musikskola, arbetsmarknadsenhet och integrationsenhet.

Ordförande: Gunilla Elings-Friberg (s)

Vice ordf: Håkan Yngström (c)

Förvaltningschefen inledande

kommentar

Totalt har förvaltningen ökat personalkostnaden på grund av specialsatsningar på elever med särskilda behov och lärmiljön på Orsaskolan. Till stor del är det tillfälliga anställningar. De omställningar som genomfördes i skolan med start 2009 började vi märka resultat av först andra halvåret 2010.

Skolans resultat har inte varit tillfredsställande. En ny ledningsorganisation för förskola och grundskola, skall ge skolledarna mer tid att ägna sig åt den pedagogiska verksamheten. .

Förhoppningsvis ska vi under kommande år börja se resultatet av ett stort krävande arbete med den egna organisationen. Samtidigt ser vi centrala krav på dokumentation från flera håll, vilket börjar ta en orimligt stor andel tid från skolans pedagogiska arbete.

Nuläge

Förskola

I den jämförande studien inom Måtten Gås-projektet, där ett antal kommuners verksamheter jämförs, visar det sig att barnen är nöjda och föräldrarna mycket nöjda med verksamheten.

Ett utvecklingsarbete har startat för att vi ska kunna uppfylla kraven i den nya läroplanen för förskolan.

Grundskola

Vi har ett fortsatt dåligt s k meritvärde för betygen, dvs den sammanlagda bedömningen av slutbetygen. Vi har dock en ökning av andelen behöriga till gymnasiekolan.

Det krävs fortsatta krafttag för att utveckla arbetssätt och system i grundskolan. Vi vill främja arbetsro, glädje och ett gott socialt klimat. På Orsaskolan sjuösettes en ny organisation under 2010, vilket ger förhoppningar om förbättrade resultat relativt snart.

Friskolan i Skattungbyn startade vårterminen 2010. Vi är inte överens om fördelningen av

skolpengen. Kommunen fick rätt i sin bedömning hos förvaltningsrätten men Friskolan har överklagat hos kammarrätten. Därifrån väntar vi fortfarande på utslag.

Utbyggnaden av Bergetskolan för att ta emot elever från röda skolan på Kyrkbyn inleddes under året. I samband med detta beslutades också om nya upptagningsområden för Kyrkbyns skola och Bergetskolan.

Musikskolan har utvecklat den obligatoriska musikundervisningen i grundskolorna, vilken tidigare varit eftersatt.

Gymnasium

Under året har pågått ett planeringsarbete för överföringen av gymnasiet till den gemensamma gymnasienämnden. Integrationsenheten kvarstår under barn- och utbildningsnämndens verksamhet, medan Arbetsmarknadsenheten kommer att ligga under socialnämnden.

Under året har Swedish College of Travel and Tourism fått de två första yrkeshögskoleutbildningarna godkända. Det är turism- och skidlärarutbildningen samt reseproducentutbildningen som ligger under den nya organisationen. Man tog också över det sista året för hotell-, evenemang- och turismutbildningen på gymnasienivå. På SCOTT kan man se en relativt låg nivå på resultatet för turism- och skidlärarutbildningen. Det handlar mest om betygen på själva skiddelen. Kriterierna är i dagsläget föremål för revidering från samarbetsorganisationen Svenska liftanläggningars organisation, SLAO.

Ungdomsverksamhet

Ungdomsverksamheten har blivit haltande under året på grund av lokalproblem. Först flyttades man från prostgården till en tillfällig lösning, sedan till en lokal som skulle kunna fungera under längre period, tills en definitiv lösning med nödvändiga ombyggnationer är klar. Dessvärre visade sig den lokalen vara hälsovådlig efter en gammal vattenskada. Man har ändå

kämpat på med bl a planering för framtida ungdomsdemokratiprojekt.

Framtidsbedömning

Vi står inför ett fortsatt förändrings- och utvecklingsarbete. Vi måste hantera en ny läroplan, nya förordningar och förändringar i skollagen. Inte minst leder dessa till krav på dokumentation av olika slag, vilket tar resurser från vårt primära uppdrag - att förbereda våra elevers inträde i samhället. Som ett exempel föranleder varje fall av misstänkt enskild kränkning att åtta olika frågor ska besvaras och dokumenteras. Ofta gäller varje anmälning flera fall av kränkningar. Det leder till att vi får lägga mycket tid på dokumentation av alla händelser som KAN bedömas som eventuell kränkning, tid vi hade vi behövt till pedagogisk utveckling – bland annat för att undvika att sådana fall uppstår! Dokumentationen är viktig, men kraven och formerna för den måste tas upp till politisk diskussion på nationell nivå.

Att ge rätt stöd i elevernas lärande kräver åtgärdsplaner och insatser, insatser som kostar stora resurser och även förändringar i synen på vår undervisning.

Skolan kommer sannolikt att få lära sig leva med att vara i ständig förändring. Vår nya ledningsorganisation ska utveckla det pedagogiska ledarskapet och ge bättre resultat bland eleverna. Arbetet med vår nya skolplan och en revidering av förvaltningens mål ska ge en tydligare styrning.

Det återstår även mycket arbete för att få den nya gymnasieorganisationen att sätta sig.

Sammanfattning av målområdet

Livskvalitet

Föräldrarna i förskolan är nöjda med vår verksamhet. 84% har gett oss godkänt, mot genomsnitt 81% i Måtten Gås-projektet. En plan har arbetats fram för kultur i skolan tillsammans med kulturutskottet.

Vi har intensifierat likabehandlingsarbetet, bl a efter anmälningar till Skolinspektionen och barn- och elevombudsmannen. Vi hade ett nollmål vad gäller rapporterade fall. Det har inte uppnåtts, vilket leder till ett ökat fokus på förebyggande åtgärder och utvecklade likabehandlingsplaner.

Sammanfattning av målområdet God ekonomisk hushållning

Vi arbetar med att utveckla nya metoder för att följa upp och analysera kvaliteten i verksamheten.

Den påbörjade gymnasiesamverkan ska bidra till en bättre budgetföljsamhet genom bättre

resursutnyttjande. Vi genomför nu månatliga budgetuppföljningar med varje rektor vilket ger en bättre kontroll på ekonomisk utveckling.

Sammanfattning av målområdet

Samhällsservice

Vi har genomfört en kompetenskartläggning för att se till att det finns rätt kompetens på alla skolor. Trots detta kommer vi inte att nå ända fram. Vi måste satsa på ytterligare kompetensutveckling och även på nyrekrytering för att få rätt kompetens på alla platser.

Barnomsorg på obekvämt arbetstid har utretts och kommer att tas med i arbetet inför budget 2012.

Sammanfattning av målområdet

Tillväxt

Uppdrag Orsa kommun och Uppdrag Orsa Näringsliv ger eleverna på högstadiet en ökad inblick i såväl kommunens som näringslivets arbetsplatser och har även gett oss framskjutna placeringar i Svenskt Näringslivs ranking gällande kontakt mellan skola och näringsliv.

Sammanfattning av målområdet

Orsaandan

Värskapsutbildningen bidrar till både ett bättre medarbetarskap och ledarskap. Den nya ledningsorganisationen ska ge ett tydligare ledarskap med fokus på det pedagogiska ledarskapet.

Målstatus

BUN har inlett ett arbete med nytt strategiskt dokument varför målen är under revidering. Detta för att göra en tydligare prioritering av målen. Vi har dock ökat andelen behöriga till gymnasieskolan med 2,7 %, men visar fortfarande alltför dåliga resultat vad gäller betyg.

Förhoppningsvis ska arbetet under 2010 visa på förbättrade resultat vid nästa mättillfälle. Skolåret följer inte kalenderåret, varför mättillfällena inte alltid sammanfaller med utgivandet av verksamhetsberättelsen.

Nyckeltal Orsa kommun 2010

Förskola (okt)	2010	2009	2008
Plac barn inkl enskild förskola	248	249	267
Förskola	2010	2009	2008
Antal barn/heltid (exkl enskild förskola)	5,5	5,0	5,1
Rikets medelvärde	5,4	5,3	5,4
Kommun inv antal lägre än 12500	5,6	5,4	4,8
Fritidshem	2010	2009	2008
Antal barn per avdelning	41,6	35,3	32,8
Antal barn/heltid	21	26,4	27
Rikets medelvärde	21,5	20,9	24,4
Kommun inv. antal lägre än 12500	30,9	19,4	20,4
Grundskola f-9 (okt)	2010	2009	2008
Antal elever	711	737	766
Särskola orsa/mora	7	10	11
Elever i andra kommuner	8	5	6
Grundskola	2010	2009	2008
Lärare/100elever (2010 inkl lilla orsaskolan)	10,2	8,2	8,9
Rikets medelvärde	8,3	8,2	8,4
Kommun inv. antal lägre än 12500	8,9	8,8	9,0
Slutbetyg åk9	2010	2009	2008
Meritvärde - Orsa	199,2	209	196,5
Rikets medelvärde	208,8	209,6	209,3
Behöriga gymnasiet	84,7%	82,1%	89%*
Rikets medelvärde	88,2%	88,8%	88,9%

* Kompletterat betyg extra studier
2 Veckor efter skolavslutning.

Musikskolan	2010	2009	2008
Antal elever i undervisning	237	246	241

Gymnasieskola	VT 2010	2009	2008
Antal elever elever inkl iv + ivik (Inkl elever i andra kommuner)	67(265)	50 (291)	56 (334)
Antal gy-särskole elever (inkl elever i andra kommuner)	0 (10)	0 (13)	2 (20)

Behörighet högskola	2010	2009	2008
	85%	85%	88%

Antal årsarbetare	2010	2009	2008
Förskola	53,5	50,8	52,4
Dagbarnvårdare & öppen fritidsvht	7,1	7,1	7,4
Grundskola, fritids	113,9	114,4	119,0
Gymnasieskola	7,9	8,7	9,6
Vuxenutbildning	16,7	15,6	19,9
Musikskola	6,7	7,3	8,7
Administration	4,7	4,6	4,9

Ekonomisk översikt Barn- & utbildningsnämnden Driftredovisning (tkr)

Verksamhet	Utfall	2010		2009		2008	
		Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall		
Barn- o utbildningsnämnd	374	270	-104	337	339		
Administration	3 914	4 803	889	3 431	3 386		
Musikskola	3 561	3 464	-97	2 614	2 728		
Förskola	27 293	26 004	-1 289	25 345	24 282		
Grundskola	66 995	66 779	-216	67 471	67 203		
Grundsär	3 834	3 683	-151	4 209	3 906		
Gymnasieskola	34 752	34 308	-444	36 212	35 715		
Gymnasiesär	2 773	3 300	527	4 084	4 173		
Vuxenutbildning	3 810	3 699	-112	4 058	6 020		
SFI	637	472	-166	447	327		
SCOTT	1	0	-1	-78	-259		
S:a utbildningsverksamhet	147 945	146 782	-1 163	148 129	147 820		
Integrationsenheten	-198	6	204	-2	76		
Arbetsmarknadsenheten	2 483	3 605	1 121	3 365	3 922		
Projekt	0	0	0	0	-197		
Summa totalt	150 230	150 392	162	151 492	151 621		
Budgetavvikelse				1 524	-4 363		

Förvaltningschefens kommentar till ekonomiskt utfall

Nämnden visar underskott på grund av extra sammanträden för målarbetet.

Överskottet inom administration kommer sig bland annat av bufferten för tillkommande kapitalkostnader, BUN's beslutade buffert samt central budget för utvecklingsmedel. Kostnaden har tagits på övriga verksamheter samtidigt som budgeten inte har fördelats ut.

Förskolan lämnar ett kraftigt underskott vilket kommer sig av övergångskostnader vid uppsägning av personal, vikariekostnader och sjukskrivningar. Vikariekostnaderna hänger bland annat ihop med uttag av sparad semester under annan tid än sommaren. På Grinden har fler barn än beräknat skrivits in.

Budgeten för uppsagd personal ligger i sin helhet på grundskolan, medan utfallet är fördelat både mellan för- och grundskola. Det betyder att grundskolans egentliga resultat är sämre än det redovisade.

Anledningen till grundskolans underskott

är insatta extraåtgärder för vissa elever och grupper.

Grundsärskolan har haft en extra placering utöver budget.

Gymnasiet visar ett underskott på grund av minskade intäkter vid avveckling av de specialutformade programmen samt för kostnader för extraresurser inom individuella programmet.

Glädjande är att de interkommunala ersättningarna till andra kommuner varit i balans.

Vuxenutbildningen har haft mer personal än budgeterat bland annat på grund av extra stödsatser. Integrationsenheten har köpt färre SFI platser vilket gjort att SFI har ett underskott som dock balanseras av integrationsenhetens lägre kostnader.

Barn- och utbildningsnämndens totala överskott beror på att Arbetsmarknadsenheten lämnat ett stort överskott, tack vare fler utförda tjänster av Allfix och färre feriearbetande ungdomar än budgeterat.

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för att ge stöd och hjälp till enskilda individer som på grund av fysiska, psykiska och/eller sociala orsaker har behov av detta.

Ordförande: Hans Sternbro (s)
Vice ordf: Anne-Marie Fröjdh (c)

Förvaltningschefens inledande

kommentar

Socialförvaltningen har satsat på kvalitet framför kvantitet när det gäller aktiviteter för att nå de övergripande målen inom socialnämndens verksamheter. Alla verksamheter har tagit fram egna aktiviteter kopplade till socialnämndens mål som vi kommer att fortsätta arbeta med under 2011. Äldre- och handikappomsorgens centrala satsningar är IT-kompetens och arbetet med att systematisera genomförandeplaner. Hälso- och sjukvården har under året tagit fram nya rutiner för läkemedelshantering och avvikelser.

Individ- och familjeomsorgen deltar i ett nätverk med Mora, Malung och Älvdalen samt Landstinget för att i samverkan bygga ett föräldrastöd som omfattar barn i åldrarna 0-18 år. Individ- och familjeomsorgen använder ett utredningsverktyg för bättre och snabbare beslutsunderlag gällande försörjningsstöd och vägen till en egen försörjning. Sammanlagt berör de fastställda aktiviteterna inom förvaltningen 20 målområden.

Med Norra Dalarnas myndighetsservice stärker vi en likvärdig bedömning inom socialtjänstlagen (SOL), LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och Familjerätt i alla tre kommuner.

Justeringar Inom Äldre- och handikappomsorgens organisation har resulterat i att vi återgått till att ha två chefer inom särskilt boende, strukit utvecklingsledartjänsten och lagt dennes ansvar på samtliga enhetschefer. En ny socialchef tillträdde i september månad.

Nuläge

I januari 2011 slutade vår äldre- och handikappomsorgschef sin tjänst. Vi befinner oss i ett läge där vi får ta ställning till hur organisationen ska se ut i fortsättningen så att vi kan få bättre kontroll på både verksamhet, ekonomi och kvalitet. Vi ser även över personaltäthet och scheman. Statliga stimulansmedel möjliggör en satsning på meningsfulla aktiviteter inom särskilda boenden och hemtjänsten. Två områden som vi prioriterar är ett utvidgat anhörigstöd, för att tillgodose socialstyrelsens krav, samt verksamheten inom socialpsykiatri.

Jämförelseprojekt inom området LSS är avslutat och vi ska nu se hur vi ska arbeta vidare med detta utifrån resultaten.

Arbetsmarknadsenheten kommer att flyttas över till socialförvaltningen i början av 2011. En projektledare ska utforma samarbetet mellan individ- och familjeomsorgen och arbetsmarknadsenheten i syfte att minska försörjningsstödet. Viktigt är att få till individuell anpassade aktiviteter för alla brukare inom LSS, psykiatri och ungdomar mellan 19-24 år. I avvaktan på en upphandling av IT-baserat verksamhetsstöd kommer medarbetare i vår utbildas i genomförande-, service- och omsorgsplaner.

Framtidsbedömning

I strävan att uppnå flexibilitet och sänka personalkostnader är ett införande av årsarbetstid och justeringar av personaltätheten på särskilt boende samt upprättande av en personalpool inom äldre- och handikappomsorgen en lösning. Detta kommer att ställa krav på personalens flexibilitet och tydliggöra att anställningen är inom förvaltningen och inte kopplad till en viss enhet eller avdelning. I och med att vi får mindre resurser

samtidigt som behoven ökar är områden för samverkan ständigt i fokus. Pågående samverkan med Landstinget skall leda till ett avtal 2011 om gemensamt mottagande inom missbruksvården. Utvecklingen av anhörigstödet kräver samverkansformer exempelvis med kulturverksamhet och studieförbund. Arbetsmarknadsenhetens verksamhet bygger helt på samverkansformer mellan olika aktörer.

Sammanfattning av målområdet

Livskvalitet

Arbetet med upprättandet av service och omsorgsplaner för varje brukare sker fortlöpande inom äldre- och handikappomsorgen. I planerna ska anges hur besluten i varje fall ska genomföras. Norra Dalarnas Myndighetservice har kommit igång, fungerar bra och har en enkel bra dialog med de tre kommunerna. Individ- och familjeomsorgspersonal har fullföljt basutbildning av de nationella riktlinjerna för missbruks- och beroendevård anordnat av Högskolan Dalarna. Hygienutbildning med hygienskötarska från Falu lasarett har verkställts våren 2010. All personal inom vård och omsorg, städ och kök deltog.

Sammanfattning av målområdet God ekonomisk hushållning

En sjuksköterska inom hälso-, sjuk- och rehabiliteringsvården har utsetts till systemansvarig för journalsystemet och utbildar utifrån en upprättad utbildningsplan medarbetare i systemet efter kunskapsnivå. Den gemensamma nämnden för myndighetservice har kommit igång och fungerar bra. Resurs- och bemanningsenheten har samordnat inköp, förråd och beställningar inom äldre- och handikappomsorgen vilket bör ge ekonomiska besparingar 2011.

Sammanfattning av målområdet

Samhällsservice

Hemsjukvårdsprojektet är förlängt till sista maj. Från och med årsskiftet 2010/11 är inskrivningskriterierna ändrade efter nya riktlinjer från socialstyrelsen. Detta ska utvärderas i en brukarundersökning under våren 2011. Orsa är med i Kvalitetssäkringssystem, Senior Alert gällande riskbedömningar av nutrition, fall samt trycksår. Vi har även anmält deltagande i Palliativa registret, ett rikstäckande projekt för att säkra en värdig vård i livets slutskede. Skola och socialtjänst i Orsa kommun har ingått i ett projekt (Orsamodellen) som numera är en ordinarie del av verksamheten. Det övergripande syftet är att hjälpa familjer vars barn, upp till 12 år, uppvisar normbrytande beteende.

Sammanfattning av målområdet

Tillväxt

I och med uppbyggandet av den nya arbetsmarknadsverksamheten i samverkan med bl.a. individ- och familjeomsorgen, Arbetsförmedlingen, integrationsenheten och Försäkringskassan hoppas vi få ned kostnaderna för försörjningsstödet och få fler att bidra till egen försörjning.

Sammanfattning på målområdet

Orsaandan

Med hjälp av uppföljningsverktyget sker nu uppföljningar regelbundet i alla våra verksamheter vilket ger en förbättrad internkontroll på verksamhet och ekonomi. För att uppnå en effektivare organisation och jämnare arbetsfördelning satsar vi på en större flexibilitet bland personal.

Ekonomisk översikt Socialnämnden Driftredovisning (tkr)

		2010		2009		2008	
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall		Utfall	
Verksamhet							
Socialnämnd	408	392	-17	411		409	
Administration	13 015	15 324	2 308	11 803		11 114	
Färdtjänst	1 099	960	-139	829		1 042	
Äldre- och handikappomsorg	68 523	64 565	-3 958	67 266		67 969	
Psykiatri	3 531	3 494	-38	3 968		4 033	
Särskilda omsorgen / LSS	14 887	13 675	-1 213	14 551		15 179	
Individ och familjeomsorg	4 041	4 054	13	3 261		3 435	
Insatser vuxna	3 001	1 246	-1 755	2 154		2 799	
Insatser barn och ungdom	3 604	4 096	492	5 121		5 158	
Ekonomiskt bistånd	7 662	6 830	-832	6 960		4 280	
Familjerådgivning	220	220	0	221		200	
Summa verksamhet	119 993	114 854	-5 139	116 543		115 618	
Projekt	538	0	-538	97		-157	
Summa totalt	120 531	114 854	-5 677	116 640		115 461	
Budgetavvikelse				-3 745		-1 483	

Förvaltningschefens kommentar till ekonomiskt utfall

2010 var ett förändringens år för socialförvaltningen, med en stor omorganisation som tog mycket tid och kraft och som inte medförde positiva ekonomiska effekter.

Ekonomi var redan innan mycket ansträngd och de neddragningar som hade behövts göras för att komma i balans visade sig inte vara genomförbara. Det har dessutom bytts en del chefstjänster vilket också är en del av förklaringen till bristande kontroll på budgeten.

Allt beror naturligtvis inte på bristande kontroll utan kan även härledas till vuxenplaceringar inom missbruksvården och ökat försörjningsstöd. Korttidsvården inom LSS har kostat en del. Ett ärende om personlig assistans där Försäkringskassan ännu inte beviljat insatserna har också påverkat budget. De beslutade timmarna inom hemtjänsten har ökat 2010 och vårdtyngden har i perioder krävt extra personal inom särskilt boende. Vi har också haft en del personalärenden som kostat mer.

2011 kommer att innebära stor försiktighet vad gäller investeringar och extra personal. Vi kommer att behöva öka flexibiliteten mellan avdelningar och verksamheter för att utnyttja de resurser vi har på bästa sätt. Vi måste anpassa bemanningen snabbare, efter behovet, än vad vi gör idag.

Positivt inför 2011 är att vi har stimulansmedel som kommer att hjälpa oss få igång aktiviteter för våra brukare på särskilt boende och inom hemtjänst vilket inte påverkar vår budget negativt.

Personalredovisning

Under våren 2010 gjordes en omorganisation inom Socialförvaltningen där man tog bort enhetschef från särskilt boende och lade till en utvecklingsledartjänst. Det visade sig dock snart att arbetsbelastningen blev för hög på särskilt boende och man återgick den ursprungliga strukturen. Resurs- och bemanningenheten etablerades under våren. En ny socialchef tillträdde i början av september. Familjerättens handläggare och biståndshandläggare inom SOL och LSS har flyttat över till Mora och ingår i Norra Dalarnas myndighetsservice, en samverkan med Orsa, Älvdalen och Mora.

Miljö- och hälso- skyddskontoret

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsyns- och kontrollmyndighet för miljöbalken, livsmedelslagen, tobakslagen och till viss del smittskyddslagen. Miljökontoret har ansvaret för att lagarna efterlevs. Kontoret har även ansvaret för naturvården i kommunen.

Ordf Sara Källgarn (s) t o m 21/6 -10, Hans Nahlbom (s) fr o m 21/6 - 10
Vice ordf Barbara Sundberg (kd)

Förvaltningschefens inledande kommentar

Under 2010 togs beslutet att bilda en gemensam miljönämnd för Mora och Orsa kommuner. Kontoret har därför arbetat mycket med att förbereda verksamheten inför denna förändring. Vi har bland annat tagit fram gemensamma skrivelse- och beslutsmallar, gemensamt arkiv, dokumenthanteringsplan samt en gemensam delegationsordning.

En ny taxa för tillsynen inom miljöbalkens område har tagits. Den nya taxan är riskbaserad vilket innebär att hänsyn tas utifrån hur verksamheterna arbetar med miljöfrågor. Samtliga tillstånds- och anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter är klassade och ny årlig avgift kommer att gälla från 2011. I samband med den nya taxan höjdes timavgiften för både livsmedels- och miljötillsynen. Dessa förändringar och höjningar av taxan respektive timavgift har gjorts för att vi ska ha möjlighet att anställa fler inspektörer.

Under året har vi haft en hög andel inkomna ärenden. Vi har försökt arbeta av dessa för att få en så bra ärendebalans som möjligt. Tyvärr har denna ärendehandläggning tagit mycket tid i anspråk från den planerade tillsynen, främst inom miljöskyddstillsynen. Under året har vi inte klarat av att bedriva tillsyn på alla miljöverksamheter som betalar årlig tillsynsavgift.

Vi har för första gången på väldigt många år äntligen hunnit med att besöka alla verksamheter som skall besökas för livsmedelsinspektion. Detta har vi klarat tack vare att vi anställt extrapersonal. I stort sett samtliga livsmedelsverksamheter är nu riskklassade och betalar årlig avgift.

Inom naturvårdsarbetet har vi arbetat med gränsmarkering av reservat samt reparationer och underhåll av leder. Trappor har lagats och broar har byggts för att öka tillgängligheten i reservaten. Flera nya reservat har bildats och flera är på gång i Mora och Orsa kommuner.

Örninventeringar har genomförts med anledning av de vindbruksplaner som kommunerna håller på att ta fram.

Kalkningsverksamheten har genomförts som planerat. Några äldre kalkdoserare är utbytta mot nya doserare med modern teknik. Försurningssituationen har sedan 1970-talet blivit bättre och därför har vi under året kunnat avveckla en kalkdoserare. Vattenprovtagningen, som visar om kalkningen har effekt, har utförts som planerat.

Nuläge

Från och med årsskiftet bildades en gemensam miljönämnd i Mora och Orsa. En del arbete återstår att göra. Under 2011 har vi för avsikt att få till ett gemensamt ärendehanteringssystem (Ecos).

Inom tillsynsområdet kommer vi att fortsätta lägga fokus på att bedriva tillsyn på de verksamheter som betalar årlig avgift. Under 2011 kommer tillsynen ha olika inriktningar inom våra verksamhetsområden. Inom livsmedelsområdet kommer vi ha ett projekt om allergier. Inom hälsoskyddet ska vi fortsätta med förskoleprojektet. När det gäller miljöskyddstillsynen kommer prioriteringen att vara förorenade områden och verksamhetsutövarnas egenkontroll.

Ett område som vi tycker är viktigt att fortsätta arbeta med är Forum Mora och Orsa.

Kalkningsverksamheten och naturvårdsarbetet kommer att fortsätta bedrivas som föregående år.

Framtidsbedömning

De utmaningar nämnden står inför är att få till en väl fungerande tillsynsverksamhet. Vi har i många år varit underbemannade, med följd att vi ligger efter med tillsynen. Inom livsmedel har vi äntligen kommit ikapp, men inom miljöbalkens område återstår en hel del att göra. En begränsande faktor har varit att våra

kontorslokaler inte har varit anpassade för de antal inspektörer vi behöver vara. Under 2011 kommer detta problem vara löst. Eftersom vi ska försöka riskklassa hälsoskyddsobjekten så att de får betala en årlig tillsynsavgift, kommer det att skapa ett ekonomiskt utrymme för att kunna anställa ytterligare inspektörer. Vårt mål är att på sikt vara tio årsarbetskrafter som arbetar med livsmedels- och miljöbalkstillsyn.

Förändringar inom de olika lagstiftningarna sker ständigt. Inför 2012 kommer vi bland annat att behöva klassa om livsmedelsobjekten utifrån en ny vägledning som Livsmedelsverket tagit fram. Hur denna omklassning kommer att påverka våra livsmedelsintäkter vet vi inte i nuläget.

Eftersom det hela tiden sker förändringar inom alla områden så måste våra inspektörer ständigt utbildas och uppdateras.

Under 2011 kommer Dalarnas miljömål att revideras. Hur detta kommer att påverka vår tillsynsverksamhet återstår att se.

Sammanfattning av målområdet

Livskvalitet

Den miljötillsyn vi bedrivit under året har varit fokuserad på kemikalier, avloppsreningsverk och förorenad mark. De mål vi satt upp inför året har vi klarat av att uppfylla. Tyvärr så har vi, med den personalstyrka vi haft under 2010, inte klarat av att utföra all den tillsyn som verksamhetsutövarna betalar årlig miljöavgift för.

När det gäller hälsoskyddstillsyn har vi uppfyllt merparten av de mål vi satt upp. Miljökontoret har arbetat med ett projekt riktat mot förskola då vi tittat på hygien, buller och UV-strålning. Ett projekt om bassängbad har tyvärr fått bortprioriterats.

Inom livsmedelstillsynen har vi uppfyllt de mål vi angett i nämndsplanen. Samtliga verksamheter som betalar årlig tillsynsavgift har vi haft kontroll eller revision på.

Representanter från miljökontoret har suttit med i plangrupp respektive energigruppen, för att bevaka natur-, miljö- och hälsoskyddsfrågor samt revidera energi- och klimatplanen.

Naturvårdsarbetet, kalkningsinsatserna och vattenprovtagningen har bedrivits enligt plan.

Arbetet med miljömålen är påbörjat men inte färdigställt.

Sammanfattning av målområdet God ekonomisk hushållning

Miljönämndens verksamhet ska i hög grad finansieras av avgifter. För att kunna rekrytera personal måste vi höja taxor och avgifter. Under

året har vi höjt våra avgifter för livsmedel- och miljötillsyn men budgeten har inte varit anpassad efter detta. Det har gett oss ett överskott.

Sammanfattning av målområdet

Samhällsservice

Mycket tid har lagts ner för att förbereda verksamheten på den gemensamma miljö- och hälsoskyddsnämnden. Mycket av det arbete har genomförts av vår kvalitetsgrupp som fortlöpande arbetar med att kvalitetssäkra verksamheten.

Sammanfattning av målområdet

Tillväxt

Miljökontoret har representanter med i Forum Orsa och Forum Mora. Dessa Forum har skapats för att underlätta för företagare/ verksamhetsutövare att etablera sig i kommunerna. Tanken är att företagen ska få "en väg in" i kommunen, där de får möjlighet att träffa representanter från flera förvaltningar samtidigt.

Sammanfattning på målområdet

Orsaandan

Vi har haft arbetsplatsträffar och förvaltningsråd för att öka delaktigheten i verksamheten. Vi har tillsammans genomfört ett antal aktiviteter för att svetsa samman arbetsgruppen.

Mål som inte nås

Miljökontoret har under året arbetat med att utvärdera hur kommunen ligger till gällande Dalarnas miljömål samt försökt prioritera vilka mål kommunen ska arbeta med. Detta arbete har tagit längre tid än vad vi planerat, därför är vi inte klara ännu. Under arbetets gång har även länsstyrelsen påbörjat en revidering av Dalarnas miljömål som ska vara klar 2011. Vi avvaktar detta innan vi prioriterar våra egna mål, eftersom detta innebär ett åtagande för kommunerna. Under våren kommer miljönämnden få en presentation av vad kommunen hittills har åstadkommit för att uppnå miljömålen.

Nyckeltal

Vi håller på att ta fram relevanta nyckeltal för verksamheten. När de är klara kommer de att läggas in i Stratsys. Tanken är att nyckeltalen ska anpassas till de nyckeltal som miljökontoren i Dalarnas län har tagit fram för att kunna jämföra verksamheterna.

Ekonomisk översikt Miljö- & hälsoskyddsnämnden Driftredovisning (tkr)

Verksamhet	Utfall	2010		2009	2008
		Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	104	100	-4	102	107
Adm miljö och hälsa	676	716	40	896	749
Livsmedel	29	144	116	95	82
Miljötillsyn	221	301	80	325	357
Kalkning	30	88	58	119	203
Naturvård	135	201	66	2	-48
Naturturism i reservat	0	0	0	-107	0
Summa	1 195	1 550	356	1 432	1 449
Budgetavvikelse				-10	301

Förvaltningschefens kommentar till ekonomiskt utfall

2010 års ekonomiska resultat blir +355,5 tkr för miljö- och hälsoskyddsnämnden. Inom livsmedel och miljötillsyn beror överskottet på att vi har höjt timavgiften under året och därför har intäkterna blivit högre än budgeterat. Överskotten inom naturvården och kalkningen beror på att vi har haft lägre lönekostnader än budgeterat (föräldraledighet, vård av barn och fackliga uppdrag).

Personalredovisning

Under året har vi anställt extrapersonal för att komma ikapp med ärenden och tillsyn. Vi har även haft hjälp av en extraresurs för att få ordning på vårt arkiv. Under våren blev en av våra assistenter sjukskriven en längre period, en vikarie behövde då anställas. Eftersom vi har många anställda som har barn har vi haft en hel del föräldraledigt och vård av barn under året.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden är kommunens organ för tillsyn över byggverksamheten i kommunen samt ansvarar för den fysiska planeringen på uppdrag av kommunstyrelsen.

Ordf Lennart Rosell (s)
Vice ordf Bo Lindblad (c)

Förvaltningschefens inledande kommentar

2010 har varit ett spännande år på stadsarkitektkontoret.

Arbetet med översiktsplan har inletts genom arbetet med vindbruksplan samt en fördjupad översiktsplan för Grönklitt.

Detaljpanelläggningen av det sk Lisselhedsområdet har påbörjats och kommer att resultera i ett 50-tal tomter i strandnära läge.

I Grönklitt råder fortsatt expansion och förvaltningen har där jobbat både med detaljplaner och många bygglovprövningar.

Flera intressanta bygglov för kommun-koncernen har hanterats bl a för utbyggnad av Bergetskolan och tillbyggnad av fd Prostgården för Nodava.

Under hösten har arbete med en förstärkning av organisationen skett genom utannonsering av en heltids byggnadsinspektörstjänst (mot tidigare halvtid) samt en tjänst som fysisk planerare.

Kommunfullmäktige i Orsa och Mora tog i juni beslut om att bilda en gemensam stadsbyggnadsförvaltning. Den gemensamma förvaltningen kommer att innehålla funktionerna bygg/bostadsanpassning, fysisk planering och kartor, mätning, geografiskt informationssystem, GIS.

Stadsbyggnadsförvaltningen hade vid årsskiftet 24 anställda.

Mark och skog som tidigare personalmässigt hört till stadsarkitektkontoret övergår nu till tekniska kontoret under kommunstyrelsen.

Nuläge

Den 1 januari 2011 "sjösattes" den för Orsa och Mora gemensamma stadsbyggnadsförvaltningen. Förvaltningen kommer att ha 24 anställda och ansvar för bygg/bostadsanpassning, fysisk planering samt kart/mät/GIS. Mora är anställningskommun för samtliga.

Framtidsbedömning

Den 2 maj 2011 träder en ny plan- och bygglag i kraft. Detta kommer att innebära en hel del förändringar av nuvarande arbetssätt.

Bland de större utmaningar som förvaltningen står inför 2011 är arbetet med alla de planuppdrag som ligger på förvaltningen, bl a ett flertal detaljplaner i Grönklitt. Vidare fortsatt arbete med översiktsplan för kommunen samt tematiska tillägg avseende vindbruk, LIS-planering (landsbygdsutveckling i strandnära lägen) och fördjupad översiktsplan för Grönklitt.

Sammanfattning av målområdet Livskvalitet

Nämnden har bl a åtagit sig att arbeta med kommunens översiktsplan. Arbete med planen har inletts i de delar som avser vindbruk samt utveckling av Grönklitt. Boverket har beviljat 650 tkr i ekonomiskt stöd till vindbruksplan mot villkoret att planeringsinsatsen skall vara utförd senast den 30 november 2011. Under våren har en projektledare för centrumutvecklingsprojektet utsetts och en projektgrupp har bildats. I både arbetet med översiktsplan och centrumutveckling kommer medborgardialog att vara en viktig pusselbit.

Under sommaren 2010 genomfördes muntliga intervjuer med 1000 personer som besökte olika turistattraktioner i Siljansområdet, bl a Rovdjurscentrum. Besökarna, både turister och orsabor, intervjuades om vad de anser om en eventuell utbyggnad av vindkraft i området. Det sammanställda underlaget kommer att ingå som ett beslutsunderlag i kommunens vindbruksplan.

På kommunens hemsida har en blogg med information och möjligheter till inlägg om vindkraftsplanering funnits. Intresset har dock inte varit särskilt stort. Även en workshop har genomförts där allmänheten bjöds in via annons.

Sammanfattning av målområdet God ekonomisk hushållning

Byggnadsnämnden äskade i budget om extra medel för att få en realistisk budget för bostadsanpassningsbidrag. Vi har också äskat om tillskott för att kunna utarbeta en översiktsplan som skall vara färdigställd 2012 och för planläggning. Kommunfullmäktige har i november 2010 beviljat utökad ram för budget 2011.

Sammanfattning av målområdet Samhällsservice

Arbetet med detaljplan för bostäder vid Lisselhedsområdet inletts och fyra bostadstomter i Skattungbyn har tillskapats.

Sammanfattning av målområdet Tillväxt

Nämnden har åtagit sig att se till att det finns detaljplaner för verksamheter och bostäder. Under det första halvåret har detaljplanen för Bergetskolan antagits. I Grönklitt har en ändring skett i detaljplanen för hotellområdet och detaljplan för Björntoppen har antagits.

Sammanfattning på målområdet Orsaandan

Nämnden har som förvaltningsmål satt upp att fattade beslut ska vara tydliga och väl underbyggda. Som mått används antal överprövningar som går nämnden emot. En överprövning har gått nämnden emot under 2010 och i fyra överklagningar har överprövande myndighet delat nämndens uppfattning.

Nyckeltal

Nedanstående nyckeltal återspeglar omfattningen på verksamheten under de senaste fyra åren:

	2010	2009	2008
Antal lagakraftvunna planer	3	5	3
Antal byggärenden	200	210	196
Antal bostadsanpassningsärenden	33	31	30
Antal övriga ärenden	132	190	96

Ekonomisk översikt Byggnadsnämnden Driftredovisning (tkr)

Verksamhet	Utfall	2010		2009		2008	
		Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall		
Byggnadsnämnden	127	130	3	103	91		
Stadsbyggnad adm	2 461	2 517	56	2 261	1 399		
Bygglov	-693	-515	178	-476	-588		
Planer	28	1	-27	142	-27		
Kartor	20	54	34	40	75		
Översiktsplan	10	50	40	9	13		
Energirådgivning	15	15	0	0	0		
Bostadsanpassning	699	515	-184	286	0		
Summa	2 668	2 768	99	2 364	963		
Budgetavvikelse				-2	520		

Kostnader för bostadsanpassning kostnadsfördes under socialnämndens verksamheter 2008.

Förvaltningschefens kommentar till ekonomiskt utfall

Verksamheten uppvisar totalt sett ett överskott på 99 tkr.

Överskott inom verksamheten fysisk planering beror på att förvaltningen haft en vakans på 25% på byggnadsinspektörstjänsten. Från och med årsskiftet är byggnadsinspektörstjänsten tillsatt på heltid.

Verksamheten bygglov har lämnat ett överskott då flera lite större bygglovärenden har hanterats.

Vi redovisar ett underskott inom verksamheten planer då för lite medel budgeterats för ändamålet.

Verksamheten bostadsanpassning var underbudgeterad under 2010.

Driftredovisning 2010

Belopp i tkr

	2010		2010		Avvikelse Netto	2009	
	Utfall Intäkter	Utfall Kostnader	Budget Intäkter	Budget Kostnader		Utfall Netto	Utfall Netto
Skeer	0	0	0	0	0	0	0
Revision	19	-548	0	-564	35	-529	-484
Kommunfullmäktige	105	-1 854	100	-1 622	-227	-1 749	-1 474
Kommunstyrelsen	11 171	-52 170	5 959	-46 918	-39	-40 999	-38 096
Tekniska nämnden	56 332	-75 353	63 548	-81 741	-828	-19 021	-19 508
Barn- o utb nämnden	33 412	-183 643	31 201	-181 593	161	-150 231	-151 492
Socialnämnden	31 158	-151 688	27 160	-142 014	-5 676	-120 530	-116 639
Miljö- o hälsosk nämnden	7 311	-8 506	6 366	-7 916	355	-1 195	-1 432
Byggnadsnämnden	1 026	-3 694	708	-3 476	99	-2 668	-2 364
Summa styrelse/ nämnder	140 533	-477 456	135 041	-465 844	-6 121	-336 923	-331 490
Finansiering	420 618	-78 219	419 159	-82 314	5 554	342 399	338 951
Summa	561 151	-555 676	554 200	-548 158	-567	5 475	7 461

Kommentar: Tilläggsanslag på 100 tkr har tilldelats barn- och utbildningsförvaltningen för omställningskostnader för Ungdomens hus. Tilläggsanslag på 925 tkr har tilldelats socialförvaltningen för omställningskostnader av engångskaraktär.

Investeringsredovisning 2010

	2010		2010		Utfall	Avvikelse	2009 Utfall
	Anslag	Om- budgeterat	Tilläggs- anslag	Totalt anslag			
Kommunstyrelsen	1 660	360	0	2 020	2 236	-216	2 612
Mark	650	0	0	650	1 895	-1 245	-79
Fritid	300	0	0	300	120	180	1 106
Gator och parker	1 400	5 145	0	6 545	2 291	4 254	2 973
VA och avfallshantering	6 480	8 212	0	14 692	2 889	11 803	3 615
Fastigheter	17 785	1 296	5 000	24 081	17 696	6 386	13 197
Barn o utbildning	791	345	0	1 136	535	601	579
Socialnämnden	900	137	0	1 037	827	210	107
Miljö o hälsoskydd	200	172	0	372	173	199	88
Byggnadsnämnd	0	133	0	133	0	133	17
Summa	30 166	15 800	5 000	50 966	28 661	22 305	24 213

Kommentar:**2010-12-31 pågående följande större projekt**

	Ber utgift	Upparb utgift
Järnvägsgatan	4 680	1 032
Vägbelysning	3 751	1 876
Om-och utbyggnad Bergets skola	28 000	10 627
Om-och utbyggnad Gamla Brandstation	9 500	1 920
Stadsnät		4 359

Under året har följande större projekt slutförts

	Total utgift	Totalt anslag
Avlopp Slättberg	3 548	3 937
Inlösen fastigheter E45	2 150	0

Resultaträkning 2010 (tkr)

	Not	2010	2009
Verksamhetens intäkter	1	92 256	95 483
Verksamhetens kostnader	2	-412 570	-404 015
Avskrivningar	3	-14 119	-15 130
Verksamhetens nettokostnader		-334 432	-323 662
Skatteintäkter	4	228 101	226 355
Generella statsbidrag och utjämning	5	113 117	107 690
Finansiella intäkter	6	1 079	468
Finansiella kostnader	7	-2 390	-3 390
Årets resultat	8	5 475	7 461

NOTER till resultaträkningen (tkr)

1 Verksamhetens intäkter	2010	2009
Intäkter enligt driftredovisningen	140 533	146 120
Justeringar:		
Interna intäkter	-51 272	-52 613
Produktionsintäkter Oreälvens kraft	2 774	2 039
Finansiella intäkter på verksamhet	-45	-64
Övriga intäkter under finansieringen	266	0
Summa	92 256	95 483

2 Verksamhetens kostnader		
Kostnader enligt driftredovisningen	-477 456	-477 609
Justeringar:		
Interna kostnader	51 272	52 613
Nettokostnader drift- och elcert Oreälvens kraft	-99	563
Jämförelsestörande poster	0	0
Intern ränta	7 514	9 667
Avskrivningar	14 119	15 130
Pension och sociala avgifter	-61 406	-60 384
Kalkylerad personalomkostnad	66 111	68 135
Löneskatt individuell del	-1 929	-1 636
Förändr pensionsavsättn exkl ränta	-1 770	-338
Pension individuell del	-7 206	-7 946
Ej utfördelad retroaktiv lön		
Övriga kostnader under finansieringen	-3 325	-2 677
Finansiella kostnader på verksamhet	29	28
Förändring semesterlöneskuld	1 909	558
Förändring timanställdas löner dec	-331	-118
Summa	-412 570	-404 015

Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 3 år

Avgifter

- med förfall inom 1 år	633
- med förfall inom 1-5 år	570
- med förfall senare än 5 år	0

3 Avskrivningar

Beloppen utgörs av planenliga avskrivningar. Avskrivningarna beräknas på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärde.

Den procentuella avskrivningen per år uppgår till
Inventarier 10-33% per år, Byggnader 3-5% per år.

4 Skatteintäkter

Egna skatteintäkter	228 101	226 355
Preliminära skattebetalningar 2010	224 755	234 625
Prognos för slutavräkning	3 166	-8 524
Differens slutlig taxering och redovisad skatteintäkt	180	254
Summa	228 101	226 355

5 Generella statsbidrag och utjämning

Avgift för moms		
Kommunalekonomisk utjämning	97 789	98 324
LSS utjämning	-3 471	-2 197
Kommunal fastighetsavgift	12 027	11 563
Konjunkturstöd	6 772	0
Summa	113 117	107 690

6 Finansiella intäkter

Utdelning aktier	30	32
Ränteintäkter bank	204	117
Oreälvens kraft	154	261
Övriga ränteintäkter	671	28
Övriga finansiella intäkter	19	30
Summa	1 079	468

7 Finansiella kostnader

Räntor på lån	-1 798	-2 102
Bankavgifter	-27	-25
Dröjsmålsräntor	-13	-3
Ränta på pensionsmedel	-552	-1 260
Summa	-2 390	-3 390

8 Avstämning mot kommunallagens balanskrav

Årets resultat enligt resultaträkningen	5 475	7 461
Återställande av negativt resultat enligt balanskrav	0	-2 382
Resultat efter avstämning mot balanskrav	5 475	5 079
Varav öronmärkt för pensioner	4 000	
Öronmärkt för pensioner år 2009	4 000	4 000
Öronmärkt för pensioner år 2008	0	0
Öronmärkt för pensioner år 2007	3 200	3 200
Öronmärkt för pensioner år 2006	4 000	4 000
Öronmärkt för pensioner år 2005	3 000	3 000
Totalt öronmärkt för pensioner	18 200	14 200

Balansräkning (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	20101231	20091231
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1	150 902	198 572
Maskiner och inventarier	2	17 691	22 393
Finansiella anläggningstillgångar	3	52 708	40 377
Summa anläggningstillgångar		221 301	261 341
Omsättningstillgångar			
Förråd, exploateringsfastigheter mm	4	3 693	2 556
Fordringar	5	25 835	22 552
Kassa och bank	6	37 676	43 052
Summa omsättningstillgångar		67 204	68 160
SUMMA TILLGÅNGAR		288 505	329 501
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Ingående eget kapital		137 580	130 118
Årets resultat		5 475	7 461
Varav öronmärkt för pensioner		4 000	4 000
Summa eget kapital		143 055	137 580
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	7	15 622	23 809
Summa avsättningar		15 622	23 809
Skulder			
Långfristiga skulder	8	59 100	85 370
Kortfristiga skulder	9	70 728	82 742
Summa skulder		129 828	168 112
SUMMA EGET KAPITAL & SKULDER		288 505	329 501
Panter och ansvarsförbindelser			
Panter och därmed jämförliga säkerheter			
Uttagna fastighetsinteckningar		1 475	945
Avgår: Panter i eget förvar		-1 475	-945
Ansvarsförbindelser	10		
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna		165 841	174 321
Övriga ansvarsförbindelser		211 125	114 636
Summa ansvarsförbindelser		376 966	288 957

Noter till balansräkningen (tkr)

	101231	091231			
1 Byggnader o tekn anlägg			Div övriga aktier	28	31
<i>Avskrivningstid 10-50 år</i>			<i>Summa</i>	46 162	34 413
Anskaffningsvärde	379 662	361 737	<i>Andelar</i>		
Årets anskaffning	22 253	18 290	Inlandsbanekommunerna ek för	30	30
Årets nedskrivningar	-4 097	-362	Grevinnan	51	51
Anskaffningsv på årets avyttringar	-101 377	-4	Kommuninvest	276	272
Ackumulerat anskaffningsvärde	296 442	379 662	Övriga andelar	25	25
Ackumulerade avskrivningar 1 januari	181 090	170 657	<i>Summa</i>	382	378
Årets avskrivningar	9 619	10 441	Utlämnat lån t Oreälvens kraft	5 164	5 436
Årets nedskrivningar	-3 249	-8	Fordran Region Siljan	0	150
Ackumulerade avskr på årets avyttring	-41 922	-0	Kommuninvest förlagslån	1 000	0
Ackumulerade avskrivningar	145 539	181 090	Summa	52 708	40 377
Bokfört värde	150 902	198 572	Andelskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening avser inbetalt andelskapital. Kommuninvest ekonomisk förening har därefter beslutat om insatsemissioner om sammanlagt 66 tkr för Orsa kommun. Orsa kommuns totala andelskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgick 2010-12-31 till 276 tkr.		
<i>Fördelning av bokfört värde</i>			4 Förråd		
Verksamhetsfastigheter	114 286	105 630	Tekniska kontoret	0	561
Fastigheter för affärsverksamhet	0	58 093	Förråd IT	0	82
Publika fastigheter	27 530	27 671	Exploateringsfastigheter	3 693	1 913
Fastigheter för annan verksamhet	9 086	7 177	Summa	3 693	2 556
Summa	150 902	198 572	5 Fordringar		
2 Maskiner o inventarier			V/A och renhållnings-avgifter	0	2 557
<i>Avskrivningstid 3-10 år</i>			Barnomsorgsavgifter	177	234
Anskaffningsvärde	79 998	74 604	Äldreomsorgsavgifter	539	568
Årets anskaffning	4 513	6 001	Allmändebitering	4 564	3 325
Årets nedskrivningar	-13 955	-607	Betalningar vid årsskiftet	-486	-701
Anskaffningsvärde på årets avyttringar	-5 356		Värdereglering osäkra kundfordringar	-48	-269
Ackumulerat anskaffningsvärde	65 200	79 998	Förutbetalda kostnader	6 060	6 800
Ackumulerade avskrivn 1 jan	57 606	53 113	Upplupna intäkter	10 727	7 231
Årets avskrivningar	4 500	4 689	Fordringar hos staten	967	1 070
Årets nedskrivningar	-11 946	-195	Upplupna skatteintäkter	0	0
Ack avskrivn på årets avyttring	-2 650	0	Mervärdesskatt	3 414	1 815
Ackumulerade avskrivningar	47 509	57 606	Div kortfr fordr	-79	-77
Bokfört värde	17 691	22 393	Summa	25 835	22 552
<i>Fördelning av bokfört värde:</i>			6 Kassa och bank		
Maskiner	1 301	1 912	Kontantkassa	37	41
Inventarier	12 684	15 972	Handkassor	13	17
Bilar o transportmedel	2 260	3 022	Postgiro	36 146	41 667
Konst	446	877	SHB	824	753
Övriga maskiner o inventarier	1 000	609	Swedbank	406	267
Summa	17 691	22 393	Nordea	0	57
3 Finansiella anläggningstillgångar			JAK Medlemsbank	250	250
<i>Aktier</i>			Summa	37 676	43 052
Orsabostäder AB	10 493	10 493	7 Avsättningar för pensioner		
Orsa-Grönklitt AB	32 732	22 980	Aktualiseringsgrad 80%		
Orsa Vatten & Avfall AB	2 000	0	<i>Avsättning för pensionsförmåner intjänade fr o m 1998 exkl ÖK-SAP</i>		
Oreälvens Kraft AB	18	18	Ingående avsättning inkl löneskatt	23 626	21 690
Siljan Turism AB	334	334	Försäkring	-8 674	0
Inlandsbanan AB	170	170	Utbetalningar	-575	-391
Dalatrafik AB	293	293	Finansiell uppräknig, ränta och basbelopp	548	987
Dalhalla Förvaltning AB	94	94	Nyintjänande under året	2 179	1 167

Balansräkning 2010

Övrigt	-130	-204
Årets förändring av löneskatt, 24,26%	-1 614	377
	15 360	23 626

Avsättning för pensionsförmåner intjänade fr o m 1998 ÖK-SAP, 2 st

Ingående avsättning inkl löneskatt	183	522
Utbetalningar	-60	-299
Finansiell uppräknig, ränta och basbelopp	4	27
Arbetstagare som pensionerats	271	0
Övrigt	-151	-1
Årets förändring av löneskatt, 24,26%	15	-66
	262	183
Summa	15 622	23 809

8 Långfristiga skulder

Kommuninvest (rta 3,5%-0,75%)	59 100	64 050
Nordea	0	23 320
Kortfristig del av långfristig skuld	0	-2 000
Summa	59 100	85 370

9 Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	18 991	18 775
Pensionsskuld, individuell del	7 537	7 713
Semester o ferielöneskuld	13 126	15 756
Löner timanställda december	1 610	1 279
Övriga upplupna kostnader	13 959	11 547
Förutbetalda intäkter	4 561	4 174
Förutbetalda skatteintäkter	5 177	16 750
Källskatt o löneavdrag	3 628	3 689
Div kortfristiga skulder	2 139	3 059
Summa kortfristiga skulder	70 728	82 742

10 Ansvarförbindelser

Pensioner intjänade t o m 1997-12-31

Ingående pensionsskuld	174 321	171 598
Utbetalningar	-5 721	-4 839
Finansiell uppräknig, ränta och basbelopp	1 717	9 372
Aktualisering	-132	-825
Bromsen	-1 485	0
Övrigt	-1 203	-1 517
Årets förändring, löneskatt, 24,26%	-1 656	532
Summa	165 841	174 321

Borgen för kommunens företag	187 760	90 900
Borgen för småhus och bostadsrätter	18 123	18 367
Övriga borgensförbindelser	5 241	5 369
Summa	211 125	114 636

376 966 288 957

Orsa kommun har i mars 1995 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelse. Samtliga 260 kommuner som per 2010-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Orsa kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2010-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelse till 183 455 180 724 kronor och totala tillgångar till 178 833 146 269 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelseorna uppgick till 276 673 433 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 269 628 768 kronor.

Kassaflödesanalys (tkr)

DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	Not	2010	2009
Verksamhetens intäkter	1	92 256	95 483
Verksamhetens kostnader	2	-421 443	-403 677
Verksamhetens nettokostnader		-329 187	-308 194
Skatteintäkter och intäkter av bidrag		341 219	334 045
Finansiella intäkter	3	1 075	459
Finansiella kostnader	4	-1 704	-2 130
Justering för rörelskapitalets förändring avseende hela verksamheten	5	-16 433	18 108
I. Verksamhetsnetto		-5 031	42 288
INVESTERINGAR			
Inköp av materiella tillgångar	6	-23 909	-22 913
Avyttrade materiella tillgångar	7	62 161	0
Inköp av finansiella tillgångar	8	-12 752	0
Avyttrade finansiella tillgångar		3	0
II. Investeringsnetto		25 503	-22 913
FINANSIERING			
Utlåning			
Återbetald utlåning	9	422	291
Upplåning			
Långfristig upplåning		15 000	8 950
Amortering		-43 270	-1 656
Kortfristig del av långfristigt lån		2 000	0
III. Finansieringsnetto		-25 848	7 585
Förändring av likvida medel (I+II+III)		-5 376	26 961

Noter till kassaflödesanalysen

	2010	2009			
1 Verksamhetens intäkter					
Verksamhetens intäkter enl resultaträkningen	92 256	95 483	Förändring kortfristig fordringar	-3 283	-3 382
Summa	92 256	95 483	Förändring kortfristiga skulder	-12 014	21 441
2 Verksamhetens kostnader			Summa	-16 433	18 108
Verksamhetens kostnader enl resultaträkning	-412 570	-404 015	6 Inköp av materiella tillgångar		
Förändring pensionsavsättning exkl ränta	-529	338	Anskaffning enl investeringsredovisningen	-26 766	-24 321
Pensionspremier 1998, 1999	-8 345		Nedskrivningar av diverse anläggningstillgångar	2 857	1 408
Summa	-421 443	-403 677	Summa	-23 909	-22 913
3 Finansiella intäkter			7 Avyttrade materiella tillgångar		
Finansiella intäkter enligt resultaträkningen	1 079	468	Försäljning fastigheter	62 161	0
Andelar Kommuninvest	-4	-9	Summa	62 161	0
Summa	1 075	459	8 Inköp av finansiella tillgångar		
4 Finansiella kostnader			Aktier Orsa Grönklitt AB	9 752	0
Finansiella kostnader enligt resultaträkningen	-2 390	-3 390	Aktiekapital Orsa Vatten & Avfall AB	2 000	0
Ränta pensionsavsättning	686	1 260	Kommuninvest förlagslån	1 000	0
Summa	-1 704	-2 130	Summa	12 752	0
5 Justering för rörelskapitalets förändring avseende hela verksamheten			9 Återbetald utlåning		
Försäljning mark	115	111	Oreälvens Kraft AB amortering av lån	272	291
Anskaffning exploateringsmark	-1 895	0	Region Siljan återbetalning lån	150	
Förändring förråd	643	-62	Summa	422	291

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning omfattar kommunen, Orsabostäder AB och Orsa Vatten & Avfall AB, som båda ägs till 100 procent av kommunen. Sammanställd redovisning skall visa det totala åtagandet som kommunen har samt ge en grund för analyser och ökade möjligheter till styrning av kommunens verksamhet oavsett om denna bedrivs i förvaltnings- eller bolagsform.

Under 2010 tillkom Orsa Vatten & Avfall AB. Bolaget äger och förvaltar Orsas anläggningar för vatten, avlopp och avfall. Driften av dessa sköts i det gemensamma bolaget NODAVA AB. NODAVA ägs gemensamt av Mora, Orsa och Älvdalens kommuner.

I den sammanställda redovisningen har inte Orsa Grönklitt konsoliderats. Efter nyemission under hösten 2008 äger kommunen mindre än 20 procent av Orsa Grönklitt AB. Eftersom kommunens röstandel inte är större än 20 procent och det inte heller finns något annat som talar för att kommunen skulle ha ett större inflytande, finns inte något som motiverar en konsolidering. Eftersom bolagets utveckling ändå är av stort intresse och betydelse för kommuninvånarna har Orsa Grönklitt fått ett visst utrymme för en verbal presentation. Inte heller i 2008 och 2009 års bokslut konsoliderades Orsa Grönklitts räkenskaper i den sammanställda redovisningen.

I den sammanställda redovisningen ingår inte Oreälvens kraft AB. Oreälvens kraft AB ägs till 35 procent av kommunen och 65 procent av Fortum Kraft AB. Bolagets struktur är att Orsa kommun står för 35 procent av bolagets kostnader och får 35 procent av producerad kraft som bolaget framställer. Kraften säljer kommunen i sin tur till Fortum. Kostnaden och intäkten konteras i kommunens redovisning under finansförvaltningen.

Folkets park Skeer övergick från och med april 2009 i kommunens ägo och stiftelsen har upplösts. Anläggningen är till salu.

Orsa kommun var en av fem medlemskommuner i kommunalförbundet Region Siljan. Förbundet upphörde under 2010.

Stiftelsen Rovdjurscentrum Grönklitt och Designtorg trä bildades under 2007. Kommunen är stiftare tillsammans med Orsa Grönklitt AB. Stiftelsens uppgift är att ansvara för drift och innehåll i byggnaden Rovdjurscentrum och Designtorg Trä. Stiftelsen konsolideras inte.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att det egna kapital som förvärvats vid anskaffningstillfället har eliminerats. Interna kostnader/intäkter och interna skuld- och fordringsposter har eliminerats. Vid upprättandet av den sammanställda redovisningen har kommunens redovisningsprinciper varit vägledande.

Årets resultat för 2010 blev 6 483 tkr (6 323 tkr år 2009). I den sammanställda redovisningen ingår Orsa kommun, Orsabostäder AB med dotterbolaget Orsa Lokaler AB samt Orsa Vatten & Avfall AB.

Orsabostäder & Orsa Lokaler AB

Orsabostäder AB är ett allmännyttigt bostadsföretag och har som verksamhet att inom Orsa kommun förvärva, bebygga, äga, avyttra och förvalta fastigheter eller tomträtter med bostäder, affärslokaler och där tillhörande kollektiva anordningar. Orsa Lokaler AB är ett helägt dotterbolag.

Ordf Hans-Göran Olsson (s)
Vice ordf Bernt Westerhagen (c)

Under 2010 byggdes för första gången på många år flerfamiljshus. 11 lägenheter blev klara i kvarteret Rättvisan. Däremot lades projektet Måsen vilande då det enligt de kalkyler som fanns blev för dyrt. Efterfrågan på lägenheter är dock så stort så projektet kan komma att aktualiseras igen, liksom ytterligare ett flerfamiljshus intill Rättvisan.

I ett framgångsrikt samarbete med socialtjänsten i Orsa minimeras antalet hyresgäster som måste avhysas. En mycket tidig kontakt tas med de hyresgäster som fått svårigheter med hyran.

Orsabostäder tittar också på de krav och önskemål som kommer att ställas på lägenheter i framtiden, då allt fler vill bo kvar i hög ålder. I den

nya fastigheten är några av lägenheterna särskilt anpassade till den kategorin.

Vid årsskiftet 2010/11 övertog Orsa Lokaler AB merparten av de kommunala fastigheterna, samt personal från fastighetssidan på tekniska kontoret.

Orsa Lokaler AB som förvaltar och hyr ut industrilokaler, visar ett stort underskott trots en stram budget och att samtliga hyreskontrakt setts över.

Bolaget har under året köpt den gamla Prostgården för att anpassa dem till kontorslokaler.

Orsabostäder (exkl Orsa lokaler)	2010	2009	Orsa Vatten & Avfall Nyckeltal	2010
Nyckeltal				
Omsättning (tkr)	47 566	41 113	Omsättning (tkr)	12 280
Resultat efter finansnetto	580	-506	Resultat efter finansnetto	0,5
Balansomslutning (tkr)	159 327	114 846	Balansomslutning (tkr)	74 854
Soliditet i %	10,7	15,0	Soliditet i %	2,7
Kassalikviditet i %	135	101	Eget kapital ink del av obesk. reserver	2 000
Eget kapital ink del av obesk. reserver	17 024	17 191	Arvode och lön till styrelse och vd	63
Antal årsarbetare		12		
Arvode och lön till styrelse och vd		535		
Löner till övriga anställda		3 435		

Orsa Vatten & Avfall AB

Orsa Vatten och Avfall AB äger och förvaltar Orsa kommuns vatten- och avloppsanläggningar samt avfallsanläggningar. Bolaget ägs till 100% av Orsa kommun.

Ordf Karin Bohlin (s)
V ordf Jimmy Olsson (c)

Bolaget startade sin verksamhet år 2010 och tog därmed över samtliga förpliktelser inom VA och avfallsverksamheten från Orsa kommun. Verksamheten finansieras genom avgifter.

Ett stort projekt som genomförts under året är anslutningen av Slättbergs södra avloppsförening till den allmänna anläggningen.

Exploateringsavtal är tecknade för fortsatt exploatering i Grönklitt.

Orsa vatten och avfall har deltagit aktivt i projektet att skapa tomter i Lisselhed. Där finns nu ett förslag på hur VA-försörjningen ska lösas i samarbete med Moravatten AB.

Planerade reinvesteringar har inte kunnat utföras på grund av många akutåtgärder. Den kalla vintern med efterföljande tjällossning förorsakade ovanligt många läckor.

Orsa Grönklitt AB/ Grönklittsgruppen

Orsa Grönklitt AB är verksamt inom turist- och upplevelsebranschen och driver anläggningarna Orsa Camping, Orsa Bowling, Grönklittsanläggningen, Orsa Björnpark, Siljansbadets Camping, Enåbadets Camping, Sagolandet Tomteland, Hamrafällets Lift AB med dotterbolagen Svansjöliftarna AB och Hamrafällets Högfjällshotell AB i Tännadalen, . Bolaget äger också 12,6% av Grönklittsbostäder AB, 25% av Limbygården AB och 20% av Aktivitetscenter Udden Orsa AB.

Orsa Grönklitt AB, under 2011 namnändrat till Grönklittsgruppen, försätter att liksom de senaste sju åren slå omsättningsrekord. Under verksamhetsåret 09/10 (bolaget har brutet räkenskapsår) ökade omsättningen med 5% och uppgår till 121 988 tkr. Rörelseresultatet före avskrivningar ligger i stort på samma nivå som föregående år, 22 072 tkr. Årets resultat före skatt uppgår till 2 493 tkr. Övertagandet av anläggningarna i Tännadalen den 1 juli 2010, innebär att driftskostnaderna för juli och augusti belastar Grönklittsgruppens resultat med 2 555 tkr för detta räkenskapsår.

Ägarförhållanden

Per bokslutsdagen ägs Orsa Grönklitt AB (publ) till 17 % av Orsa Kommun, 14% av Sjätte AP-fonden, 11 % av Byggnadsingenjör Nils Skoglund AB, 6 % av Orsa Besparingsskog och till 5 % av Mittkapital i Västernorrland AB. Resterande 47 % ägs av 341 privatpersoner och privata företag. Under 2011 förväntas Orsa kommun minska sitt ägande.

Enskilda händelser

De största enskilda händelserna under 2010 var öppnandet av leopardanläggningen i Grönklitt och förvärvet av anläggningarna i Tännadalen. Den största verksamheten inom bolaget är Grönklittsanläggningen inklusive Orsa Björnpark med 23 nedfarter, 12 liftar, 70 km längdskid- spår, restauranger, butik, skidshop,

skidskola, många kringaktiviteter, 2 700 bäddar i vandrarhem, stugor och lägenheter samt konferensverksamhet. Grönklittsanläggningen har egen mark motsvarande 400 hektar. Sommartid har Grönklittsanläggningen över 90 % beläggning tack vare dragningskraften från Orsa Björnpark. Ett omfattande aktivitetsutbud riktar sig till en stor internationell publik där över 50 % av boendegästerna är utländska besökare.

Under 2010 har bolaget omformat ledningsorganisationen för koncernen, där vi skapat en tydligare stabsfunktion och tillsatt anläggningschefer för samtliga anläggningar. Bolaget har också tillsatt en sälj- och marknadschef för koncernen för att kunna fokusera på fortsatt tillväxt. Alla utlysta tjänster har lockat många kvalificerade sökande, bolaget är stolt över att ha kunnat anställa erkänt kompetenta och kända ledare till organisationen.

Framtiden

Efter flera år med återkommande förvärv har styrelsen beslutat att under innevarande år fokusera på att skapa en ny organisatorisk plattform, organisk tillväxt och lönsamhet, samt arbeta med fortsatt utveckling av befintliga verksamheter.

Resultaträkning Orsabostäder (inkl Orsa Lokaler) inkl intern handel (tkr)

	2010	2009
Verksamhetens intäkter	47 566	43 118
Verksamhetens kostnader	- 39 813	-38 192
Avskrivningar	-4 057	-3 853
Verksamhetens nettokostnader	3 696	1 073
Finansiella intäkter	87	63
Finansiella kostnader	-3 203	-2 394
Resultat efter finansnetto	580	-1 258
Bokslutsdispositioner	0	0
Skatt	- 345	120
Årets resultat	235	-1 138

Resultaträkning Orsa Vatten & Avfall AB inkl intern handel (tkr)

	2010
Nettoomsättning	12 280
Verksamhetens kostnader	-10 176
Avskrivningar	- 1 115
Verksamhetens nettokostnader	989
Finansiella intäkter	26
Finansiella kostnader	-1 014
Resultat efter finansnetto	0,5
Årets resultat	0,5

Resultaträkning sammanställd redovisning 2010 (tkr)

	Not	2010	2009
Verksamhetens intäkter		143 026	131 384
Verksamhetens kostnader		-452 713	-434 990
Avskrivningar	1	-19 279	-18 983
Verksamhetens nettokostnader		-328 966	-322 589
Skatteintäkter		228 101	226 355
Generella statsbidrag och utjämning		113 117	107 690
Finansiella intäkter		1 192	515
Finansiella kostnader		-6 616	-5 768
Resultat efter finansnetto		6 828	6 203
Extraordinära intäkter			
Resultat före skatt		6 828	6 203
Skatt		-345	120
Årets resultat		6 483	6 323

Balansräkning sammanställd redovisning 2010

(tkr)

TILLGÅNGAR	Not	2010	2009
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	2	341 035	298 776
Maskiner och inventarier	3	24 161	26 206
Finansiella anläggningstillgångar	4	45 254	33 640
Summa anläggningstillgångar		410 450	358 622
Omsättningstillgångar			
Förråd mm	5	654	737
Exploateringsfastigheter		3 693	1 913
Fordringar		35 889	24 904
Kassa och bank		54 061	52 307
Summa omsättningstillgångar		94 297	79 861
SUMMA TILLGÅNGAR		504 747	438 483
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	6		
Ingående eget kapital		143 519	137 195
Årets resultat		6 483	6 323
Summa eget kapital		150 002	143 518
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	7	16 379	24 662
Latent skatteskuld	8	414	292
Summa avsättningar		16 793	24 954
Skulder			
Långfristiga skulder		247 595	177 055
Kortfristiga skulder		90 357	92 956
Summa skulder		337 952	270 011
SUMMA EGET KAPITAL & SKULDER		504 747	438 483
Panter och ansvarsförbindelser			
Panter och därmed jämförliga säkerheter			
Uttaga fastighetsinteckningar		19 126	17 651
<i>Summa</i>		0	17 651
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte upptagits			
bland skulderna eller avsättningarna		165 841	174 321
Övriga ansvarsförbindelser		23 455	23 736
<i>Summa</i>		189 296	198 057
Summa panter och ansvarsförbindelser		189 296	215 708

Kassaflödesanalys sammanställd redovisning 2010 (tkr)

DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	Not	2010	2009
Verksamhetens intäkter		143 026	131 884
Verksamhetens kostnader	10	-461 058	-434 990
Verksamhetens nettokostnader		-318 032	-303 106
Skatteintäkter och intäkter av bidrag		341 218	334 045
Finansiella intäkter		1 192	522
Finansiella kostnader		-5 921	-4 524
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet m m		-845	-792
Justering för rörelskapitalets förändring avseende hela verksamheten	11	-15 285	19 630
I. Verksamhetsnetto		2 327	45 775
INVESTERINGAR			
Inköp av materiella och immateriella tillgångar	12	-60 931	-26 897
Avytttrade materiella tillgångar		1 437	163
Inköp av finansiella tillgångar		-11 752	-77
Avytttrade finansiella tillgångar		3	0
II. Investeringsnetto		-71 243	-26 811
FINANSIERING			
Återbetald utlåning		130	291
Långfristig upplåning		114 000	17 995
Amortering		-43 460	-1 846
III. Finansieringsnetto		70 670	16 440
Förändring av likvida medel (I+II+III)		1 754	35 404
Under året förvärvat kassa			
Total förändring av likvida medel		1 754	35 404

Noter till koncernredovisning

Not 1 Avskrivningar	2010	2009	Not 7 Avsättningar för pensioner		
Maskiner och inventarier	5 719	5 882	Orsa kommun	15 622	23 809
Byggnader	13 560	13 102	Orsabostäder	757	853
	19 279	18 984		16 379	24 662
Not 2 Byggnader och tekniska anläggningar			Not 8 Latent skatteskuld		
Anskaffningsvärde 1 januari	507 853	487 360	Orsabostäder	414	292
Årets anskaffningar	58 082	20 859	Not 9 Ställda panter och ansvarsförbindelser		
Årets nedskrivningar	-4 097	0	Uttagna fastighetsinteckningar	19 126	18 596
Anskaffningar genom förvärv	0	-362	Avgår:panter i eget förvar	-19 126	-945
Anskaffn värde årets avyttr	-781	-4	Summa Fastighetsinteckningar	0	17 651
Omklassificering till inventarier	-844	0	Summa Ställda panter	0	17 651
Ack anskaffn v	560 213	507 853	Borgen egna hem och småhus med bostadsrätter	18 123	18 367
Ack avskr 1:a jan	209 077	196 079	Övriga förbindelser	5 332	5 369
Avskrivningar genom förvärv	0	0	Summa	23 455	23 736
Årets avskrivningar	13 560	13 006	Pensionsförpliktelser som inte upptagits		
Nedskrivning	-3 248	-8	bland avsättningar	165 841	174 321
Ack avskr på årets avyttring	-211	0	Summa ansvarsförbindelser	189 296	198 057
Ack avskr	219 178	209 077	Summa panter och ansvarsförbindelser	189 296	215 708
Bokfört värde	341 035	298 776	Not 10 Verksamhetens kostnader sammanställd redovisning		
Not 3 Maskiner och inventarier			Verksamhetens kostnader enl resultaträkningen	-452 713	-434 990
Anskaffningsvärde 1 januari	89 660	84 218	Pensionspremier 1998, 1999	-8 345	0
Årets anskaffningar	5 706	7 417	Orsa kommun		
Årets nedskrivningar	-13 955	0	Summa	-461 058	-434 990
Omklassificering från tekniska anläggningar	844	0	Not 11 Justering för rörelsekapitalets förändring av hela verksamheten		
Anskaffn värde årets avyttr	-1 684	-1 368	Förändring förråd	83	7
Ack anskaffn v	80 571	89 660	Förändring exploateringsmark	-1 780	0
Ack avskr 1:a jan	63 455	59 137	Förändring kortfristiga fordringar	-10 985	-3 943
Årets avskrivningar	5 719	5 882	Förändring kortfristiga skulder	-2 603	23 566
Nedskrivning	-11 947	-197		-15 285	19 630
Ack avskr på årets avyttring	-817	-1 368	Not 12 Inköp av materiella tillgångar		
Ack avskr	56 410	63 454	Orsa kommun	-26 766	-22 913
Bokfört värde	24 161	26 206	Orsa kommun nedskrivning av anläggningstillgångar	2 857	0
Not 4 Finansiella anläggningstillgångar	2 010	2 009	Orsabostäder	-35 560	-3 984
Aktier och andelar			Orsa V&A	-1 462	0
Orsa kommun	34 494	24 741		-60 931	-26 897
Orsabostäder	1 342	842			
Orsa Vatten & Avlopp	491				
Övr fordr Orsa kommun	6 164	5 586			
Övr fordr Orsabostäder	2 763	2 471			
	45 254	33 640			
Not 5 Förråd					
Lager och förråd har värderats enligt lägsta värdes princip					
Not 6 Eget kapital	2010	2009			
Eget kapital IB	143 519	137 195			
Årets resultat	6 483	6 323			
	150 002	143 518			

Redovisningsmodell

I driftredovisningen beskrivs de enskilda verksamheternas budgeterade respektive redovisade kostnader och intäkter. Resultaträkningen utgår från intäkterna och kostnaderna i driftredovisningen sedan dessa summor har justerats med interna poster mm.

Investeringsredovisningens uppgift är att visa hur investeringsutgifterna under året fördelat sig på olika verksamhetsområden. Investeringarna redovisas per verksamhet. Investeringsredovisningen summeras till posten nettoinvesteringar. Det är därmed en specifikation av samma post i finansieringsanalysen.

Resultaträkningen redovisar intäkter och kostnader samt visar hur årets resultat /förändringen av eget kapital uppkommit. Denna förändring kan också erhållas genom att jämföra eget kapital mellan två redovisningsår.

Kassaflödesanalysen ger upplysning om hur medel har tillförts och använts. Ett positivt saldo på kassaflödesanalysen innebär således att en del av de tillförda medlen använts till att förstärka likviditeten.

I balansräkningen redovisas kommunens finansiella ställning vid en viss tidpunkt. Här redovisas hur kommunens kapital har använts och hur det har anskaffats. Kapitalet används till olika slags tillgångar, som finansieras antingen av skulder och/eller eget kapital. Balansräkningens tillgångssida uppdelas i anläggnings- och omsättningsstillgångar. Anläggningstillgångar är fast och lös egendom avsedd för stadigvarande innehav t ex byggnader, maskiner, fordon m m.

Omsättningstillgångarna består av likvida medel och tillgångar som på kort tid kan omvandlas till likvida medel.

Skulderna uppdelas i långfristiga respektive kortfristiga skulder beroende på skuldernas löptid. Eget kapital är differensen mellan tillgångar och skulder.

Redovisningsprinciper

Kommunen följer den kommunala redovisningslagen förutom att en dokumentation av redovisningssystemet enligt 2 kap 8 § ännu ej är helt färdig. Arbetet är dock delvis klart och ett samarbete med Mora och Älvdalens kommuner för att färdigställa dokumentationen är planerat.

I övrigt följer kommunen god redovisningssed och tillämpar de rekommendationer som rådet för kommunal redovisning utfärdat vad gäller redovisningen.

All leasing jämställs med operationell leasing. Orsa kommun hyr lokaler av landstinget för verksamhet inom äldrevården (Orsagården). Hyreskontraktet löper till år 2022. År 2010 uppgick hyreskostnaden till ca 4,0 mkr och för återstoden av hyrestiden ca 48 mkr uppräknat med konsumentprisindex samt reducerat med ersättning för moms vid hyra av lokal för vårdboende. Hyreskontraktet ingicks före år 2003 och redovisas därför inte som finansiell leasing.

Lånekostnader redovisas i enlighet med huvudmetoden och belastar följdaktigen resultatet för den period de hänför sig till.

Periodisering av skatteintäkter i enlighet med rådets för kommunal redovisning rekommendation nr 4 har kommunalskatten periodiserats. Detta innebär att kommunen i bokslutet för år 2010 har bokfört den definitiva slutavräkningen för 2009 och en preliminär slutavräkning för år 2010.

Periodisering av löneskatt i enlighet med rådets för kommunal redovisning rekommendation nr 5 från 1999 har den särskilda löneskatten på pensionskostnaden periodiserats.

Pensionsskulden är den beräknade framtida skuld som kommunen har till arbetstagare och pensionstagare. Den samlade pensionsskulden återfinns i balansräkningen under raderna avsättningar för pensioner, kortfristiga skulder samt under raden ansvarsförbindelser som ligger utanför balansräkningen.

Semesterlöneskulden avser ej uttagna semesterdagar. Tillsammans med skuld till timanställda för arbete utfört i december 2010 och därpå upplupen arbetsgivaravgift redovisas semesterlöneskulden som en kortfristig skuld.

Anläggningstillgångar enligt kommunens redovisningsprinciper bedöms en tillgång där anskaffningsvärdet uppgår till ett basbelopp (för närvarande 42 400 kr) och som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav vara en anläggningstillgång. Anläggningstillgångarna värderas till anskaffningsvärde med avdrag för planemåttiga avskrivningar och investeringsbidrag. Avskrivningstiden för byggnader och tekniska anläggningar är 10-50 år samt för maskiner och inventarier 3-10 år. Linjär avskrivningsmetod tillämpas. I tillämpliga fall har en nedskrivning skett då tillgångens värde varaktigt gått ned.

Exploateringsfastigheter redovisas fr o m 2009 som omsättningstillgångar.

Osäkra fordringar kundfordringar äldre än 6 månader har värdereglerats.

Den sammanställda redovisningen avseende koncernen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Transaktioner och mellanhavanden mellan kommunen och dotterföretaget har eliminerats för att ge en rättvisande bild av koncernens totala ekonomi.

I enlighet med den nya lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) som trädde i kraft 1 januari 2007 har va-verksamheten särredovisats och en separat redovisning finns att tillgå på tekniska kontoret.

ORGANISATION ORSA KOMMUN

POLITISK ORGANISATION

KOMMUNFULLMÄKTIGE

VALBEREDNING   REVISION   ÖVERFÖRMYNDARE

KOMMUNSTYRELSE

KS AU

KULTURUTSKOTT

TEKNISKT UTSKOTT

GEM. SERVICENÄMND IT, MORA

GEM. SERVICENÄMND LÖN, ÄLVDALLEN

GYMNASIENÄMND M O Ä

SOCIALNÄMND

MYNDIGHETSNAEMND M O Ä

BARN- & UTBILDNINGSNÄMND

BYGGNADSNÄMND

MILJÖNÄMND GEM M. MORA

TJÄNSTEMANNAORGANISATION

KOMMUNLEDNINGSKONTOR
CENTRALT VERKSAMHETSSTÖD

KOMMUNCHEF
EKONOMI/PERSONAL/KANSLI/INFO

NÄRINGS- & UTVECKL. KONTOR

RÄDDNINGSTJÄNST

KULTURKONTOR/BIBLIOTEK/BILDARKIV

TEKNISKT KONTOR, GATA, PARK, FRITID

ITAVD. SÄTE MORA

LÖNEKONTOR SÄTE ÄLVDALLEN

GYMNASIUM

SOCIALKONTOR
IFO, ÄHO, HSR, AME

BARN- & UTB FÖRVALTNING
FÖRSKOLA, GRUNDSKOLA, YRKESHÖGSKOLA, MUSIKSKOLA, UNGDOMSVERKSAMHET, INTEGRATION

STADSBYGGNADSFÖRV.
GEM. MORA ORSA. (ÄV KS-ÄRENDEN)

MILJÖKONTOR
GEM MORA.

BOLAG OCH STIFTELSER

ORSABOSTÄDER AB

Helägt. Har dotterbolaget

ORSA LOKALER AB

Industri- och affärslokaler

Stiftelsen

Rovdjurscentrum

Designorg Trä

Tillsammans med
Grönklittsgruppen AB

NODAVA AB

Driftbolag va, renhållning

Tillsammans med
Mora och Älvdalen

Orsa vatten & renhållning AB

Helägt. Äger va och renhållningsanläggningarna.

ÖVRIGA BOLAGSINTRESSEN

Oreälvens kraft AB

Aktieninnehav 35%

Grönklittsgruppen AB

Aktieninnehav 17% (under försäljning)

Ordlista

Anläggningstillgång Aktier, obebyggda eller bebyggda fastigheter, anläggningar o dyl som skall användas i verksamheten för stadigvarande bruk.

Avskrivningar Planmässig nedsättning av anläggningstillgångars värde.

Avsättningar är ekonomiska förpliktelser vilkas storlek eller betalningstidpunkt inte är helt bestämd.

Balansräkning Sammanfattning av tillgångar, skulder och eget kapital.

Eget kapital Skillnaden mellan totala tillgångar och totala skulder.

Finansnetto Skillnaden mellan finansiella intäkter (intäktsräntor) och finansiella kostnader (kostnadsräntor).

Interna kostnader/intäkter är handel mellan olika verksamheter i kommunen.

Internränta Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och om-sättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet.

Investering Anskaffning av tillgångar som skall användas stadigvarande i kommunens verksamhet.

Kassaflödesanalys Beskriver in- och utflödet av pengar, visar hur kommunen genom den löpande verksamheten, upplåning mm fått in pengar och hur dessa använts.

Kassalikviditet Omsättningstillgångarnas förhållande till de kortfristiga skulderna (exkl. förråd).

Kortfristiga skulder Kortfristiga lån och skulder hänförliga till den löpande verksamheten vilka förfaller till betalning inom 1 år.

Likvida medel Pengar inestående på bank eller medel som i övrigt är lättillgängliga.

Långfristiga skulder Skulder med en löptid överstigande 1 år.

Nyemission Ny utgåva av aktier t ex för att förändra ägandet eller tillskjuta kapital.

Omsättningstillgångar Likvida medel, förråd, kortfristiga fordringar eller lös egendom som inte är anläggningstillgång.

Operationell leasing Tvåpartsförhållande mellan en uthyrare och en hyrkund. Uthyraren äger varan/utrustningen och hyr ut den mot avgift. Uthyraren svarar för service, underhåll och försäkringar och står även för vissa ekonomiska risker. Uthyrarens kostnader täcks av hyres/leasingavgiften.

Pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse i enlighet med den kommunala redovisningslagen.

Pensionsskuld är avsättningar för pensioner intjänade fr o m 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen samt kostnader i resultaträkningen.

Resultaträkning Sammanställning av årets driftverksamhet och hur den har påverkat kommunens egna kapital.

Revidera Bearbeta, ändra, granska.

Skattekraft Skatteunderlaget utslaget per invånare i kommunen.

Skatteunderlag Summan av de beskattningsbara inkomsterna i kommunen.

Skatteutjämning Syftar till utjämning av ekonomiska förutsättningar mellan kommunerna.

Soliditet Andelen eget kapital i förhållande till de totala tillgångarna dvs graden av egenfinansierade tillgångar. Visar kommunens finansiella styrka.

